

Slovenski VESTNIK

LETNIK XXXVII

CELOVEC, PETEK, 26. NOVEMBER 1982

ŠTEV. 47 (2098)

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šilingov
mesečna naročnina 20 šilingov
celoletna naročnina 200 šilingov
P. b. b.

„Prepovedana območja za bloke“ in MX-rakete

Neuvrščene in nevtralne države menijo, da je ob ponovnem zasedanju madridske konference za varnost in sodelovanje v Evropi opaziti sicer ugodno razpoloženje za pogajanja, da pa bloka še vedno trdovratno vztrajata pri svojih stališčih, tako da je negotovo kakšen bo končni izid madridske konference.

Ob priliki ponovnega zasedanja konference je avstrijski zvezni kancler Kreisky v intervjuju za španski časopis El País omenil, da so Jugoslavija, Avstrija in Švica ustvarile „prepovedano območje“ za bloke v Evropi, medtem ko sta Švedska in Finska na severu celine „poskrbeli za drugo bariero med atlantskim in varšavskim paktom“. Ta pas držav med blokoma naj bi se po mnenju Kreiskega še bolj razširil.

Medtem, ko se nevtralne in neuvrščene države trudijo za popuščanje napetosti in po smrti Brežnjeva opazajo tudi „več ugodnih znamenj“ tako na sovjetski kot tudi na ameriški strani, se vrsti oboroževalna spirala

naprej. Tako se je ameriški predsednik Reagan odločil za proizvodnjo 100 novih interkontinentalnih raket MX ter za gradnjo ustreznih superzaklonišč za te rakete. S tem načrtom, ki ga bo predložil ameriškemu kongresu, hoče ustrahovati svojega nasprotnika Sovjetsko zvezo in seveda tudi ves svet. Rakete naj bi v posebnih silosih zvrstili v tako gostem zaporedju, da bi jih sovjetske rakete ne mogle uničiti, ker se bi v poletu na svoj cilj medsebojno uničile.

Hkrati pa izpričava Reagan svojo pripravljenost za razorožitev in ponuja novemu sovjetskemu vodstvu nove dogovore o medsebojnih informacijah pri poskusnih štartih raket ipd., da bi na ta način prišli do večjega zaupanja.

Uresničitev Reaganovih načrtov trenutno še ni zagotovljena, predvsem ker se mu upirajo številni demokratični odposlanci. Septembra so nasprotnikom Reaganovih načrtov manjkali le 4 glasovi za preprečitev njegovih načrtov.

Koncert v spomin Pavlu Kernjaku

Slovenska prosvetna zveza je preteklo nedeljo v Domu glasbe v Celovcu priredila koncert v spomin Pavlu Kernjaku in ob 100-letnici organiziranega zborovskega petja. Tokrat so na koncertu sodelovali pevski zbori in instrumentalni ansambli z Gur, kot gost iz matične Slovenije pa pevski zbor „Lira“ iz Kamnika, ki letos slavi 100-letnico obstoja. SPZ je ob tej priložnosti počastila dolgoletnega zborovodjo Šimana Wrulicha, ki letos slavi svoj 75-letni življenjski jubilej. Na sliki je pevski zbor „Mojcej“, ki ga je ustanovil pokojni Pavle Kernjak.

O koncertu obširno poročamo na 3. strani.

Ustanovili so Društvo koroških slovenskih pravnikov

Spričo neuresničevanja člena 7 avstrijske državne pogodbe in restriktivnega izvajanja zakona o narodnih pravicah je postala nujna ustanovitev posebnega društva koroških slovenskih pravnikov, je v pogovoru z našim listom dejal predsednik društva odvetnik dr. Franci Zwitter. Nепripravljenost avstrijske strani politično rešiti vprašanje slovenske narodne skupnosti in zaradi velikega zanimanja z znanstvenega in pravnega vidika na svetu je bilo potrebno ustanoviti društvo, ki se posebno bavi s to problematiko, je dejal Zwitter.

Ustanovni občni zbor slovenskih pravnikov je bil minuli petek v Celovcu. Društvo združuje 21 absolventov in 5 študentov prava, ki večinoma živijo na Koroškem. Na ustanovnem zboru, na katerem je bilo navzočih dve tretjini članov, so sklepali o namenu, delovanju in odboru društva. Kot predsednik je bil izvoljen odvetnik dr. Franci

Zwitter, za njegovega namestnika je bil izvoljen sodnik dr. Avguštin Brumnik, za tajnika pa odvetniški koncipient dr. Roland Grilc. Sestav šestčlanskega odbora je takšen, da upošteva tako juriste, ki delajo v upravi, v gospodarstvu in v odvetniških pisarnah. V nadzorni odbor so bili izvoljeni dr. Janko Tischler, dr. Tomi Partl in dr. Ludvik Druml.

Društvo ima namen dajati slovenskim organizacijam in posamez-

nim članom slovenske narodne skupnosti pravne nasvete in pravno pomoč za uveljavljanje narodnih in splošnočloveških pravic v zaščito narodne identitete in za enakopravnost narodne skupnosti. Ima pa tudi namen gojiti in pospeševati pravo in državne vede in zavzemati stališče k zakonskim osnutkom, ki zadevajo slovensko narodno skupnost na Koroškem, zlasti njeno notranjdržavno in mednarodno zaščito.

Kot sredstvo delovanja se bo društvo pravnikov posluževalo predvsem predavanj na podeželju, možno pa je tudi odprtje posebne pisarne. Začasni sedež društva je v pisarni dr. Francija Zwittra v Celovcu.

Društvo se bo povezovalo tudi s sorodnimi društvi pravnikov na Koroškem in v Avstriji, imelo pa bo stike tudi z društvom pravnikov v Sloveniji in društvom slovenskih pravnikov v Trstu.

Srečanje borcev v Kumrovcu

Srečanje borcev območja Alpe-Jadran, ki ga je lani organizirala v Celovcu Zveza koroških partizanov, je bilo v soboto v Kumrovcu. O srečanju, katerega so se poleg borčevskih organizacij iz Hrvaške udeležili tudi nekdanji borci Slovenije, Furlanije-Juljske krajine, s Koroške in Štajerske ter mladinske organizacije, poročamo obširneje na 8. strani.

Spor med Kreiskym in Androschem

„Ni več odnosa med menoj in Androschem“ se je jezil te dni zvezni kancler Kreisky, ko mu je le-ta na tiskovni konferenci CA-banke očital krivdo za deficit v koncernu CA ter mu napovedoval veliko brezposelnost na gradbenem sektorju. Zaradi deficitov v CA-podjetjih očita Androsch Kreiskemu, da je njegova vlada preprečila prodajo tankov iz tovarne Steyr-Daimler-Puch v Čile in tako povzročila gospodarske težave. Kreisky pa ga je zavrnil in opozoril na to, da mora Androsch poznati avstrijske zakone, ki prepovedujejo nadaljnji izvoz tankov, če jih odjemalec uporablja. Sprla pa sta se tudi zaradi napovedi Androscha, ki je pred

kratkim še govoril, da krize ne bo, sedaj pa napoveduje desetkrat več brezposelnih. Činogled napovedi Kreiskemu seveda ne grejo v njegov politični koncept.

Spor med zveznim kanclerjem in direktorjem CA, ki mu Kreisky v takih okoliščinah odreka možnost za vrnitev v politično življenje, ima seveda tudi močno volilno-taktične poteze: odklonitev in napadanje Androscha kot predstavnika kapitalističnih interesov omogoča Kreiskemu, da skupno s kritično levico v stranki vleče za isto vrv. To mu pa prav gotovo pride prav po zadnjih razprtijah s predsednikom mladih socialistov Capom.

PREBERITE

Husak na obisku

stran 2

Poročilo o koncertu SPZ

stran 3

Trio Korotan gostoval v Beogradu

stran 4

Slap Kolovrat spet bruha

stran 8

Stališče KSS na Dunaju

stran 8

Medtem ko je pri Leitgebu v Sinči vasi produkcija ivernih plošč v polnem zagonu, tako da so delavci zaposleni šest dni v tednu, napoveduje direktor Auer odpust 50 do 60 delavcev še v teku decembra meseca. Že v poletju lanskega leta je bilo podjetje v težavah in so imeli delavci skrajšan delovni čas.

Delavci se bojijo, da ne bo prišlo do premostitve, saj se direktor pod-

Bo pri Leitgebu odpuščenih 60 delavcev?

jetja ob začetku tedna ni udeležil seje z predsednikom obratnega sveta in delovnim uradom, kjer so hoteli razpravljati o premostitvenih rešitvah. Govori se, da bodo delavci morda dobili februarja spet svoja delovna mesta, seveda pod pogojem, da naročila ponovno rastejo.

Prizadeti od teh morebitnih ukrepov so predvsem delavci žagarskega in impregnacijskega oddelka. Podjetje Leitgeb občuti predvsem nazadovanje naročil na italijanskem trgu, prav tako pa nazadovanje cen, ki je spravilo v težave že vrsto drugih žag.

Nekaj misli ob otvoritvi novih prostorov Kluba slovenskih študentov v Gradcu

Minulji četrtek sem prisostvoval otvoritvi novih klubskih prostorov Kluba slovenskih študentov v Gradcu in se nato v zelo sproščenem vzdušju pogovarjal s člani kluba o njihovih problemih in težavah, o tem kako gledajo delo osrednjih organizacij naše narodne skupnosti in drugo.

Ko sem se vračal nazaj v Celovec sem se spraševal ali je odnos osrednjih organizacij do študirajoče mladine in do mladine sploh pravilen, ali vemo kakšni potenciali ustvarjalnosti so skriti v mladi generaciji, ali imamo načrt vključevanja mladih v naše osrednje organizacije, ali se zavedamo, da brez mladih ne more biti uspešne narodnostne politike itd.?

Na tem mestu moramo samokritično priznati, da je naš odnos, predvsem do študirajoče mladine bil v preteklosti pogosto nepravilen. Kritičnih pripomb, ki so prihajale s strani študentov nismo jemali resno, še več, največkrat smo jih brez pomislekov v celoti zavračali! Dogajalo se je celo to, da so nekateri študentske klube in vse njihove člane pavšalno ožigosali s tem ali onim „-izmom“ in jim v bistvu osporovali pravico, da bi imeli tudi samostojna stališča v zvezi z narodno politiko. To je bila brez dvoma napačna politika do študentske mladine, ki se seveda tudi še danes negativno odraža v narodni politiki. Saj ni nič novega če povem, da mnogo študentov živi v prepričanju, da zno-

traj osrednjih organizacij ni mogoče sodelovati kot subjekt s svojimi lastnimi pogledi na narodno politiko.

Zveza slovenskih organizacij se mora iz napak, ki so bile narejene v preteklosti učiti in pripraviti celovit načrt, ki bo upošteval dane pogoje, v katerih se nahajajo mladi, ki študirajo na Dunaju, v Gradcu, Celovcu, Ljubljani, Mariboru, Linzu, Salzburgu, Innsbrucku in še kje. Ko govorim o celovitem načrtu, mislim pri tem, da moramo mladim omogočiti, da ustvarjalno sodelujejo na vseh področjih narodnopolitičnega dela in življenja. Prepričan sem, da bodo študenti, ki bodo imeli stalno priliko spoznavati tudi problematiko ljudi po naših dolinah in vaseh, bolj zasidrani v narodni politiki in bodo diskusijo o tem, kateri svetovnopolitični, gospodarski ali ideološki modeli so boljši ali najboljši, vodili predvsem v klubskih sredinah.

Še nekaj se mi zdi na tem mestu pomembno poudariti:

■ študentski klubi in klubsko delovanje je in mora biti tudi univerza zdrave akcijske enotnosti, ki je slovenski narodni skupnosti na Koroškem v boju za narodne pravice še kako potrebna,

■ stalno iskanje zaveznikov med nemškogovorečimi v univerzitetnih sredinah, kjer naši študenti živijo in delujejo mora biti kot doslej dolgo-

ročna politična strategija klubov. To orientacijo mora Zveza slovenskih organizacij moralno in materialno podpirati,

■ vključevanje tistih študentov, ki niso maturirali na slovenski gimnaziji v klubsko delovanje naj bi bila prav tako dolgoročna orientacija naših klubov,

■ mislim pa, da je iskanje novih oblik delovanja in novih prijemov v narodni politiki naravnost dolžnost in naloga narodno zavedne študirajoče mladine.

Pri tem se bomo morali v osrednjih organizacijah naučiti jemati na znanje in tudi upoštevati konstruktivno kritiko iz študentskih vrst. Pavšalno zavračanje stališč in predlogov mladih je namreč zelo kratkovidna politika, ki narodni skupnosti dolgoročno škoduje. V osrednjih organizacijah morajo dobiti mesto in prostor najbolj zagnani, najbolj aktivni in najbolj sposobni absolventi visokih šol, kajti le tako bodo osrednje organizacije ob tesni povezavi s celotnim dvojezičnim ozemljem v stanju voditi uspešno in konkretno narodno politiko.

Pri tem pa idejnopolitična opredeljenost posameznikov ne sme biti, kot je bil pogosto slučaj v preteklosti, povod zato, da nekateri niso imeli prostora v osrednjih organizacijah.

Feliks Wieser
predsednik ZSO

Novi prostori za graške študente

Klub slovenskih študentov v Gradcu (KSSG) je dobil lastne prostore. Sicer je graški Klub še razmeroma mlad, ustanovljen je bil pred osmimi leti, toda delitev dosedanjih prostorov z drugo organizacijo je le znatno omejevala študentsko delovanje.

Na otvoritveni slovesnosti 18. novembra v graški Mondscheingasse 9 se je zbrala večina slovenskih študentov, ki študirajo v Gradcu. V kulturnem sporedu sta nastopila mešani in moški pevski zbor KSSG. Roman Verdel, predsednik organiza-

Slovenski študentje se v novih prostorih odlično počutijo

cije, pa je v svojem pozdravnem nagovoru poudaril pomembno vlogo slovenske študirajoče mladine za slovensko narodno skupnost in je v tej zvezi opozoril na to, da se moramo v našem narodnem življenju bolj resno in skrbno prizadevati za enotnost v naših lastnih vrstah. Predsednik ZSO Feliks Wieser pa je v svojih besedah izpostavil predvsem problem odnosov slovenske študirajoče mladine do osrednjih organizacij in je povedal, da je ZSO v preteklosti premalo upoštevala kritična razmišljanja slovenskih študentov kot konstruktiven element v narodno-političnem delu.

Otvoritvene slovesnosti so se poleg predsednika ZSO udeležili tudi zastopniki SPZ, mariborskih študentov, SZDL in KDZ.

Alternativna lista Avstrije pri slovenskih organizacijah

Pred tednom dni so bili v Celovcu prvi kontaktni razgovori med predstavniki Alternativne liste Avstrije, ki je bila ustanovljena začetek novembra, ter Zvezo slovenskih organizacij na Koroškem in Narodnim svetom koroških Slovencev, pri katerem sta sodelovala tudi predsednika Feliks Wieser in Matevž Grilc. Zastopniki avstrijskih alternativcev so zastopnikom slovenskih organizacij razložili svoje predstave za svoje politično delo, predvsem tudi v zvezi z manjšinskimi vprašanji. Tako je Fritz Zaun, ki je na predvečer predaval na celovški univerzi o ciljih Alternativne liste, dejal, da so v tem gibanju številni ljudje, ki so že v preteklih desetih letih v solidarnostnem gibanju delovali proti avstrijski manjšinski politiki, ki s „totalno integracijo“ in z zamegljenjem vedno spet odloča preko glav prizadete manjšine.

Oba predsednika sta v pogovoru poudarila, da koroški Slovenci z za-

nimanjem spremljamo delovanje Alternativne liste Avstrije. Feliks Wieser je poudaril nedemokratsko ravnanje avstrijskih oblasti, ki se med drugim npr. ne upajo skupaj s prebivalstvom prediskutirati možnosti dvojezične predšolske vzgoje, zato pa je bila manjšina primorana, da npr. z dvojezičnimi vrtci napravi alternativne akcije v korist prebivalstva. Matevž Grilc pa je poudaril, da ima narodnostna skupnost podobne izkušnje kot številne iniciative občanov, to daje možnosti za razmišljanje o sodelovanju proti etablirani politiki. Dodal pa je tudi, da danes preko nobene druge stranke ni mogoče bistveno napredovati v Avstrijsko javnost.

Zastopniki Alternativne liste so med drugim tudi predlagali, da se oblikuje za vseavstrijsko politično delo ALA brošura, ki v strnjeni obliki predstavi problematiko slovenske narodnostne skupnosti. Po tem prvem razgovoru, ki je služil medsebojni informaciji, so predvideni še nadaljnji razgovori.

O razvoju koroškega kmetijstva po letu 1945 je minuli petek predaval slovenskim rojakom na Dunaju, ki se zbirajo v Dunajskem krožku, strokovnjak za kmetijska vprašanja dr. Franz Greif. Referent, ki je še posebej upošteval razmere na dvojezičnem področju, je s temeljito razpravo navdušil vse navzoče. Iz obstoječih koroških statističnih podatkov je sestavil z lastnimi specialnimi zemljevidi in tabelami, ki jih je s skioptičnimi slikami ilustriral, temeljito in pregledno sliko o obstoječem stanju kmetijstva na Koroškem. Ob teh informacijah je marsikateri korigiral svoje poglede na to problematiko.

V svojem prikazu razvoja je razumljivo razčlenil vprašanja energije, strojev, gnojil ter med drugim povedal, da se je odkupna cena pšenice spremenila od leta 1961 do 1981 samo od šil. 3,15 na šil. 3,45. To je seveda imelo ogromen vpliv na razvoj kmetijstva, saj je bil kmet prisiljen uvesti monokulturo. Hkrati pa je razlagal temeljite spremembe, ki jih opažamo pri produktivnosti kmetijstva, npr. če zasledujemo proizvajanje koruze v tem obdobju. Prav tako pa je opozoril na pojav neefektivnega delovanja številnih kmetov, ki v resnici ne kalkulirajo svoje proizvodnje. Tako se dogaja, da dobi kmet za prašiča v končnem obračunu v resnici le skopih 150 šilingov dobička, če pri tem nima celo izgube.

V zanimivem predavanju je dr. Greif med drugim primerjal koroško kmetijsko proizvodnjo tudi z vseavstrijsko, pa tudi z ameriško proizvodnjo. Med drugim je ocenil, da je avstrijska kmetijska proizvodnja dostikrat intenzivnejša kot proizvodnja v nekaterih predelih Amerike, kjer narava ne sili v tako intenzivno obdelovanje.

Glede na južno Koroško je prišlo v razpravi do izraza, da je opaziti velike strukturne razlike med jugom in severom Koroške. Ogromna večina kmetij nad 100 ha je npr. izven južne Koroške, ki ima le delež 1,5% teh kmetij. Prav tako je zanimiv podatek, da je koroška lesna industrija koncentrirana ob Karavankah, in da je pretežni del kmetijske proizvodnje agrarnega značaja izven dvojezičnega prostora.

Predavanje o koroškem kmetijstvu

Še podrobnost ob robu: Predavatelj, ki se je rodil na zgornjem Koroškem in je preživel svojo mladost v Celovcu, se je s hvaležnost-

jo spominjal obveznega dvojezičnega pouka in je želel, da bi tudi danes imeli več možnosti učiti se drugega deželnega jezika.

Razstava o pregnanstvu in upor na Dunaju

17. novembra so v prostorih dokumentacijskega arhiva avstrijskega odporiškega gibanja na Dunaju odprli razstavo Slovenskega znanstvenega inštituta „Pregnanstvo in upor koroških Slovencev“. Klub slovenskih študentov na Dunaju, ki je razstavo že pokazal na dunajskih visokih šolah, je poskrbel za to, da bo v dokumentacijskem arhivu na ogled tri mesece. Razstavo je dokumentacijski arhiv dopolnil še z doslej neznanimi leta-

ki iz zadnjih mesecev vojne, ki jih je arhivu poslal član avstrijskega bataljona v NOV Slovenije Franc Mikusch iz Gradca. Na otvoritveni slovesnosti sta spregovorila direktor arhiva Herbert Steiner in Janko Malle v imenu Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu. Udeležili pa so se je tudi nekateri borci avstrijskega bataljona, številni predstavniki s področja znanosti, kulture in tiska.

Ribičič na Gorjupovih dnevih

Sredstva javnega obveščanja morajo podpirati tiste sile, ki se mobilizirajo pri spreminjanju stvari, pri odstranjevanju problemov, to ima prednost pred količino pisanja, je dejal Mitja Ribičič v svojem zaključnem referatu na Spominskih dnevih Mitje Gorjupa v soboto na Brdu pri Kranju. Pred več kot 200 časniki iz Slovenije in drugih republik so v treh študijskih dneh zadnji teden predavali o aktualnih problemih Jugoslavije tudi še Sergej Kraigher, Franc Šetinc, Josip Vrhovec, Janez Vipotnik idr. V pogovoru s temi vodilnimi politik

so dobili novinarji odgovor na številna vprašanja, s katerimi se srečujejo v vsakdanjem delu. Mitja Ribičič pa je govoril s časnikarji tudi o mednarodnih vprašanjih, o odnosu na Balkanu in s sosednjimi državami ter o položaju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in Avstriji. „Pri tem je znova poudaril, da je naše načelo odprtost meja za ljudi, ideje in blago, pri tem pa je, ko je omenjal nekatere kritike na zadnje ukrepe iz sosednjih držav, poudaril, da gre pri tej odprtosti za poštene ljudi, za dobre ideje in za kakovostno blago“, poroča Delo.

Predsednik Češkoslovaške na uradnem obisku v Avstriji

Zadnji teden se je predsednik Češkoslovaške republike Gustav Husak, ki je hkrati predsednik češkoslovaške komunistične partije, mudil na tridnevem uradnem obisku v Avstriji. Na Dunaju je vodil pogovore z avstrijskim predsednikom Kirchschrägerjem, zveznim kancelerjem Kreiskym in drugimi visokimi predstavniki avstrijske republike; obiskal pa je tudi podržavljeno podjetje VÖST v Linzu, kjer je obljubil, da se bo v svoji domovini zavzel za to, da bi se razširilo sodelovanje med češkoslovaškimi podjetji in VÖEST, kar avstrijskemu podjetju, ki se nahaja trenutno v globoki gospodarski krizi, nedvomno zelo prija. Ob koncu svojega obiska pa je še bil v bivšem koncentracijskem taborišču Mauthausen, kjer so za časa vojne trpeli tudi številni Čehi in Slovaki kot žrtve Hitlerjevega nacifašizma.

Toda obisk Gustava Husaka v Avstriji nedvomno presega okvir normalnega izmenjavanja mnenj med političnimi predstavniki dveh sosednjih držav, kajti odnosi med Avstrijo in njenim severnim sosedom so pravzaprav že desetletja hudo obremenjeni. Ne nazadnje se to zrealiziralo v dejstvu, da je bil to po šestdesetih letih prvi obisk kakega češkega predsednika v Avstriji. S svojim obiskom v Avstriji pa je Husaku tudi uspelo razbiti izolacijo ČSSR, v kateri se je znašla po okupaciji po sovjetskih četah, ki so krvavo ustavili demokratizacijo Češkoslovaške pod vodstvom tedanjega šefa komunistične partije Dubčeka ter zastavile takoimenovano „praško pomlad“ iz leta 1968. Dubčeku pa je sledil po mili volji okupatorja prav Gustav Husak in od tedaj

naprej velja ČSSR za eno najbolj zaprtih in nedemokratskih držav v okviru Varšavskega pakta. Kruto zasledovanje vsakršnega opozicijskega gibanja (npr. gibanja okoli takoimenovane „Charte 77“ in njegovih predstavnikov, ki se zavzemajo za pravice, zapisane v Helsinški listini), omejevanje verskih pravic in huda gospodarska kriza, ki se izraža v stalnem pomanjkanju vsakdanjih človeških potrebščin, so češkoslovaško vladu odtujili ne samo svojemu lastnemu ljudstvu, temveč jo izolirali tudi v (zahodni) svetovni javnosti.

Vendar krivda za hladne odnose med Avstrijo in Češkoslovaško ni samo na strani ČSSR. Tu so prav gotovo v ozadju še zgodovinski dogodki, ki jih Avstrijci pač ne morejo prebleti; dejstvo namreč, da je bil prav češki narod eden prvih v monarhiji, ki je stremel po narodnosti enakopravnosti in se hotel otresti nemško-madžarskega gospodstva, ki je vladalo v monarhiji nad vsemi slovenskimi narodi, nemški Avstrijci Čehom nikoli niso odpustili. Slej ko prej vlada v odnosu Avstrijcev do Čehov določena mera arogance in prepotence, ki se ne nazadnje izraža tudi v omalovaževalnem pojmu „Böhmi“ do češkega naroda in se ta aroganca kaj-rada tu-

di goji v avstrijski televiziji, če se npr. samo spominjamo televizijske serije s Fritzom Mullarjem „Böhmischstunde“, ki je spomlad menda „zabavljala“ avstrijske gledalce s tem, da je smešila češki jezik, s tem pa tudi češki narod. Za takoimenovane „hladne odnose“ med Avstrijo in ČSSR sta vsekakor obe državi odgovorni.

Upati je, da bi z obiskom Gustava Husaka prišlo do zboljšanja teh meddržavnih odnosov, kajti prav v tem času nikakor ne potrebujemo nobene „hladne vojne“ in je vsak korak do zblíževanja gotovo v interesu miru v Evropi; pa tudi gospodarski učinek, zlasti za avstrijska podržavljena podjetja, bi nedvomno bil v korist avstrijski industriji. Mnogo pa bi do medsebojnega zaupanja doprineslo tudi olajševanje mejnega prehoda, kot to v zadnjih letih že prakticirajo na madžarsko-avstrijski meji. Toda pri tem vprašanju Husak ni bil posebno odprt, zlasti ne bo prišlo do odprave vizuma za avstrijske turiste, ki hočejo obiskati ČSSR, čeprav je obljubil, da se bo zavzel za bolj mile kontrole s strani čeških carinskih organov. Važna točka, ki so jo obravnavali avstrijski in češki strokovnjaki ob priliki Husakovega obiska pa so češke

atomske elektrarne, ki stojijo tik ob avstrijski meji. ČSSR se je tozadevno obvezala, da takoj, ko bi prišlo v eni teh atomskih elektrarn do tehničnih hib, obvesti avstrijsko vladu, da lahko ukrepa, saj radioaktivnost ne pozna meja in bi v slučaju nesreče bil ogrožen celo Dunaj. Ta sporazum je tudi v mednarodni javnosti močno odmeval, saj predstavlja prvi tozadevni sporazum med neko „zahodno“ in vzhodno državo.

Ob priliki Husakovega obiska pa je prišlo na Dunaju tudi do številnih protestnih akcij raznih skupin — od katoličanov, čeških emigrantov tja do socialističnega komiteja za Vzhodno Evropo, ki so vsi zahtevali od predsednika ČSSR, naj se ravna po helsinški listini. Zahtevali so tudi takojšnjo oprostitev in pomilostitev številnih kulturnih in političnih delavcev v ČSSR, ki so trenutno v zaporu — med njimi tudi nositelj avstrijske literarne nagrade, svetovno znani pisatelj in dramatik Vaclav Havel ter še številni drugi. Husak na te akcije ni reagiral, avstrijska javnost pa je morala z začudenjem vzeti na znanje, da tudi v skupnem komunikeju ni niti besedice o človekovih pravicah v ČSSR zajeto, kar priča, da se avstrijski pogovorni partnerji Husaka za to temo očitno niso posebno zanimali — v trenutku ko bi imeli za to možnost, kajti v drugih trenutkih kar radi vedno lajajo to svojo humanitarno pesem.

Bodočnost bo izkazala, ali se je začela s Husakovim obiskom v Avstriji dejansko nova faza v državnih odnosih med obema sosednjima državama.

SPZ priredila koncert v spomin Pavlu Kernjaku in ob 100-letnici organiziranega zborovskega petja

„Zaklad koroških ljudskih, narodnih in ponarodnih pesmi je malone neizčrpen. Posebno obogatil pa je ta zaklad pokojni centralni zborovodja Slovenske prosvetne zveze, koroški pevec in skladatelj Pavle Kernjak. Pred dvema leti smo se zato odločili, da naj bo obletnica njegove smrti praznik domače, koroške, naše pesmi. Temu prazniku naj bo namenjen tudi naš da-

podpredsednik SPZ med številnim občinstvom pozdravil tudi častne goste, med njimi avstrijskega generalnega konzula v Ljubljani dr. Georga Weissa, generalnega konzula SFRJ v Celovcu, Marka Kržišnika in konzula Alfonsa Naberžnika, župana koroškega glavnega mesta dvornega svetnika Leopolda Guggenbergerja, predsednika ZSO dipl. inž. Feliksa Wieserja, predsednika

nadaljuje pot svojega očeta. S svojimi ubrano in doživeto zapetimi pesmimi je mladi zbor potrdil, da je Kernjakova pesem živa, da je naša in da jo z vso ljubeznijo goji tudi mladi rod. S koncertom je nadaljeval pevski zbor SPD „Gorjanci“ pod vodstvom Stanka Wrulicha, glasbena skupina ZSM, mešani pevski zbor SPD „Edinost“ iz Škofič pod vodstvom Simone Rovšek, mešani pevski zbor SPD „Bilka“ iz Bilčovsa pod vodstvom Urha Kassla, pevsko instrumentalna skupina Joško Pack in kot gost iz matične

našnji koncert, ki ga bodo podali zbori in pevske skupine z Gur, iz Šentilja, Škofič, Bilčovsa in Kotmare vasi.“

Tako je med drugim povedal v svojih pozdravnih besedah podpredsednik Slovenske prosvetne zveze, Tomaž Ogris, ko je preteklo nedeljo otvarjal v veliki dvorani Doma glasbe v Celovcu letošnji 3. koncert v spomin Pavlu Kernjaku, ki je potekal tudi v znamenju 100-letnice organiziranega zborovskega petja. Ob tej priložnosti je

NSKS dr. Matevža Grilca, predsednika komisije za manjšinska in izseljeniška vprašanja pri RK SZDL SRS Danila Türka, bivšega predsednika ZSO dr. Francija Zwittra, predstavnika KKZ Herberta Seherja, ravnatelja slovenske gimnazije dr. Reginalda Vospornika in dvornega svetnika dr. Valentina Inzka.

S posebnim zadovoljstvom smo pozdravili nastop mladega pevskega zbora „Mojcej“ iz Šentilja, ki ga vodi sin pokojnega skladatelja Miro Kernjak, ki s svojimi mladimi pevci

Slovenije, moški pevski zbor „Lira“ iz Kamnika, ki ga vodi prof. Samo Vremšak.

To je bil tudi vrstni red sodelujočih zborov in ansamblov, njihova pesem je bila iskrena, polna življenjske volje in ljubezni do slovenske besede in rodne zemlje. „Slovenska pesem ni in ne bo postala nikak muzealni preostanek koroškega folklorizma. Koliko je krajev in društev, kjer dolga leta ni bilo druge kulturne dejavnosti, kakor prepevanje v domačem prosvetnem in cerkvenem zboru, pa se je vendar ohranila prav tam tudi slovenska beseda in narodna zavest. Pesem je združevala ljudi, da se niso odtujili eden od drugega in samemu sebi.“ je v svojem govoru poudaril podpredsednik SPZ, ki je ob tej priložnosti izrekel tudi čestitke Šimanu Wrulichu, dolgoletnemu zborovodji, režiserju in predsedniku SPD Radiše, zdaj pa aktivnemu članu nadzornega odbora SPZ ob njegovem 75-letnem živ-

Izšla je nova številka „Die Brücke“

Na Koroškem ni v vseh ozirih tako kot bi moralo biti, pri čemer mislimo na enakopravnost slovenske narodne skupnosti. Zato smo tem bolj veseli, če vsaj na nekaterih področjih pride do enakopravnega vključevanja koroških Slovencev. Konkretno to velja za koroško literarno revijo „Die Brücke“, katere uredniki slovenske pesnike in pisatelje od vsega začetka upoštevajo in smatrajo za enakovredne soustvarjalce koroške literature. Tako imajo bralci „Die Brücke“ možnost spoznavati dosežke slovenske besedne umetnosti na Koroškem, kar pri nemško pisateljih, pa tudi v splošni javnosti ugodno odmeva.

Čeprav sedanji urednik „Die Brücke“ Ernst Gayer zastopa mnenje, da prisotnost slovenskih avtorjev v reviji ni treba obravnavati kot nekaj posebnega, ampak jih želi obravnavati enako kot vse ostale pisce v deželi, da so v reviji prisotni toliko, kolikor je močan njihov umetniški zanos. Kljub temu, ali pa prav zaradi slednje ugotovitve, je nanoslo, da so v novi, tretji številki letošnjega letnika „Die Brücke“ zastopani dve slovenski pesnici Jožica Čertov in Maja Haderlap ter pesnik Andrej Kokot, Janko Ferk in Janko Messner; prvi kot ocenjevalec in prevajalec, drugi pravtako kot prevajalec; potem je treba še omeniti Karla Vouka, ki v reviji objavlja svoje risbe. Pri pesmih gre za prve objave na Koroškem. Za prevode v nemščino so poskrbeli Janko Ferk, Janko Messner in Peter Kersche. V objavljenih pesmih gre za ljubezensko in drugo izpovedno liriko in kot taka tvori zajeten prikaz novejšje slovenske koroške literarne ustvarjalnosti. Tokrat ni prisotnega nacionalnega momenta, zato je izpoved bolj čista, neobremenjena, ker govori in podaja osebna ljubezenska in druga čustva.

Ostala vsebina revije je posvečena arhitekturi, esejem in člankom o kulturnem dogajanju na Koroškem. Grafični list je tokrat prispeval Harald Schreiber, medtem ko je kot slikarka v reviji predstavljena Kiki Kogelnik. To so le nekateri podatki o novi izdaji „Die Brücke“, ki povsem upravičeno nosi naziv most. Kupite jo lahko tudi v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu. Posamezni izvod velja 50 šilingov, celoletna naročnina pa 150, z dodatnimi stroški poštne.

Handke v Beljaku

Študijski oder v Beljaku je za tekočo sezono naštudiral gledališki komad Petra Handkeja, „Kaspar“. Premiera je bila prejšnji petek v beljaškem kletnem gledališču, delo pa je insceniral Bruno Czeitschner v sodelovanju z eksperimentalnim studiom KuK. Kot znano, v Handkejevem delu „Kaspar“ gre za pritisk gospodovalnega sistema jezika stavkov, besed, za zvoke neke strasti — strasti človeka, da si odpre svet in naznani instrument lastnega jezika. To Handkejevo gledališko delo, ki se odmika od historično nezavarovane usode skrivnostnega nürnbergškega najdenca Kasparja Hauserja, ponovi potovanje, ki je potovanje nas vseh: z vehiklom jezika premika zavest tega Kasparja skozi svet in se obogaten vrne k samemu sebi? Obogaten? — Čim več predmetov, zvokov, kretanj mu postane razumljivih, tem bolj se izkaže varnost tudi kot prevara, red spet kot nered . . .

Predstava Handkejevega „Kasparja“ bo za ljubitelje odrske umetnosti gotovo zanimiv dogodek, zato priporočamo, da si jo ogledajo. Vse podrobnosti o predstavah daje kulturni urad mesta Beljak ali pa blagajna tamošnjega kletnega gledališča.

vabi
staro in mlado
na

MLADINSKO
REVIJO

V NEDELJO 28. NOVEMBRA 1982 OB 14.30 URI
V FARNI DVORANI V ŠMARJETI

Sodelovali bodo mladi pevci, glasbeniki in recitatorji iz Boroželj, Sel, Sele-Kota, Drabunaž, Kočuhe, Trebelj, Šentjanža in drugih krajev spodnjega Roža.

S številnim obiskom prireditve bomo mladim dali priznanje za njihove nastope, zato še posebno vabimo starše ter sestre in brate sodelujočih, da pridejo v čim večjem številu.

O d b o r

ljenjskem jubileju, ki ga je ta marljivi kulturni delavec slavil minuli teden.

Praznično vzdušje pa je izhajalo tudi iz besed povezave, katere sta med posameznimi točkami povedala Marica Hribernik in Miha Vrbinc, napisal pa Janez Bitenc. Iz njih je vrela ljubezen do pesmi, kateri se je slovenski narod zapisal že v ranih letih svoje zgodovine. Koroški Slovenci smo lahko ponosni na naš doprinos, ki ne pomeni le historičen podatek, ampak je tudi danes nepogrešljiv sestavni del slovenske zborovske kulture. To je prišlo tudi do izraza v nastopu moškega pevskega zbora „Lira“, ki ni le najstarejši zbor na Slovenskem, ampak pod vodstvom prof.

Sama Vremšaka sodi tudi med najboljše vokalne ansamble, ki v svoj zahtevni repertoar vključuje tudi našo koroško narodno pesem. Zbor „Lira“ je svojo kvaliteto najbolj dokazal sam, ko je po svojem koncertnem sporedu moral dodati še nekaj znanih slovenskih pesmi, med njimi tudi Kernjakove.

Tako je koncert, posvečen spomenu Pavla Kernjaka in 100-letnici organiziranega zborovskega petja, bil lep praznik slovenske pesmi, na katerem so tokrat sodelovali domači zbori in ansambli z Gur skupno z gosti iz Slovenije. Zato gre SPZ, posebno pa vsem sodelujočim vse priznanje za trud, katerega so vložili v pripravo te osrednje glasbene prireditve.

Literarni večer v Šentjakobu

„Kopljem studenec, da se do svojih izvirov dokopljem.“ — piše Tone Kuntner v svoji zbirki „Slovenske Gorice“.

Pavček, z istim priimkom, pa pravi v zbirki „Zapisi“ o sebi tole: „Na rob dni in njihove stiske, naravnane nase in vase ujet, pišem obrobne zapiske o begu ljudi in let.“

Narahlo smo začeli kopati tudi mi, medtem ko smo vsrkavali svežo vodo iz vrstic, ki sta jih nam brala pesnika v soboto zvečer v Šentjakobu.

Oba Toneta v svojih pesmih opisujeta človeka, ki si je pustil iztrgati svoje korenine, pozabil je na svojo dediščino, ker se ne čuti več povezanega s tistimi ideali in s tistimi življenjskimi držami, kot so jih imeli njegovi, z zemljo povezani predniki. Tako izruto drevo z nagnitimi koreninami nima več zdravilnega soka človek, nima dosti moči za odpor proti vetrovom; zgubi sleherno sliko človeškega bitja — ne zna biti preprosto, presto in odkrito, pa je vendar čuteče in odprto.

za kar je predvsem poskrbel Tone Pavček s svojo dolensko preprostostjo in zgornostjo. Bral oz. recital je zelo različne pesmi — resne in igrive, katerih ljubkost nas je posebno razveselila.

S klasičnimi melodijami in narodnimi vižami sta večer okrasili sestri Marja in Lucija Feinig.

Rahlost, zlomljivost in globino je bilo še veliko bolj čutiti, ko je Tone Kuntner svoje pesmi na prav tak način tudi bral. Čutiti je bilo, da ne bere teh pesmi igralec Mestnega gledališča ljubljanskega, temveč pesnik zaverovan v tisto zemljo, ki jo je še njegov oče obdeloval, njemu pa daje le še snov za pisanje.

Pesmi so bile torej za vsakega razumljive in izpovedne; vzdušje je bilo tako prijetno, da so se petju domačih pevcev pridružili tudi drugi poslušalci. Prvi poizkus takega večera v Šentjakobu je uspel, čeprav vsi stoli niso bili zasedeni. V zadnjem času ostajajo stoli na prireditvah večkrat prazni, zdi se, da ljudje ne znajo več ceniti delo in trud društvnikov, ki zanje pripravljajo kulturne večere. Kljub temu pa ta večer ni bil zadnji. Take poti je nujno treba nadaljevati. ROMA

Trio Korotan s pevci SPD „Danica“ na tradicionalnem slovenskem večeru v Beogradu

Za v spomladnem času je naša skupina dobila vabilo za nastop v Beogradu. Povabilo je izrekel ob svojem obisku na Koroškem sekretar predsedstva gospodarske zbornice Jugoslavije tov. Franc Molan, ko si je ogledoval Kulturni dom DANICA v Sentprimozu. Konkretno pa smo se glede slovenskega večera menili s tov. Tončkom Turnherom, ki je tudi predsednik Kluba Slovencev v Beogradu. Klub sestavljajo Slovenci, ki so na

službenem mestu v Beogradu.

Dalj časa smo se pripravljali z bolj pogostimi vajami, saj je bilo treba pripraviti program več kot 20-ih pesmi. V sredo 10. novembra smo se napotili v Ljubljano, kjer nas je pričakala tov. Barbara Goričar od Republiške konference SZDL, ki nas je spremljala. Z vlakom smo zvečer odpotovali in zjutraj dospeli v Beograd, kjer nas je pričakal tov. Turnher. Po nastanitvi v hotelu smo si ogledali „Hišo cvetja“, kar nas je vse zelo prevzelo, saj je bila dejansko polna samega cvetja. Še isti večer smo ob 18. uri sedelovali v direktni televizijski oddaji „Beograjska kronika“, kjer je spregovoril tudi predsednik Zveze slovenskih organizacij dipl. inž. Feliks Wieser. Nato smo hiteli v dvorano Doma Jugoslovanske armade, kjer je bil slovenski večer, glavni cilj našega potovanja. V svečani dvorani je bilo zbranih nad 600 ljudi med njimi tov. Mitja Ribičič, Stane Dolanc, Pepca Kardelj, slov. sindikalisti, v glavnem pač Slovenci, ki so v političnih in drugih funkcijah v Beogradu. Uvodoma je v pozdrav spregovorila dobrodošlica tov. Zora Tomič — članica predsedstva Zvezne konference SZDL, za njo pa je spregovoril predsednik ZSO Feliks Wieser, ki je na kratko crisal položaj koroških Slovencev in predstavil nastopajočo skupino trio Korotan s pevci. Nastopili

smo v šestih blokih kot pevsko-instrumentalna skupina in mešani oktet. Pelj in igrali smo naše koroške narodne: Pojdam v Rute, Mi smo mi... in Na oknu, Počiva jezero v tihoti. Za ples pa je igral znani gardijski, bivši maršalov orkester. Slovenski večer je trajal do zgodnjih jutranjih ur, proti koncu pa smo zaplesali še kolo. V petek se je naša skupina napotila na Avalo (511 m visok hrib z grobom neznanega junaka — delo slavnega kiparja Meštroviča), seveda pa ni smel manjkati (sploh za tiste, ki so bili prvič v Beogradu) ogled Skadarlije, kjer smo prisluhnili „Gradskim pjesmama“ zapeli pa smo tudi naše pesmi. Prišel pa je čas slovesa in podali smo se v vlak, v soboto zjutraj pa smo dospeli v Ljubljano. Dobil smo tudi novega poguma, da bomo s še večjo zavzetostjo gojili naše pesmi. Želi smo namreč dober uspeh. Zato pa gre vso priznanje in zahvala organizatorju Turnheru in spremljevalki Barbari.

Dani

SAK v prihodnjo nogometno sezono s 4 točkami prednosti

Končno se je posrečilo, da je bila odigrana 14. in zadnja igra jesenskega prvenstva proti Volšperku, ki se je končala neodločeno 0:0 Upi, da bo SAK dosegel zmago in s tem 2 točki, se niso uresničili. Krivdo za ta bolj klavni rezultat je treba videti tudi v tem, da sta manjkala Sajkič in Lazarevič in da sta Velik in Woschitz zaradi poškodb igrala bolj previdno, kar je seveda vplivalo na ta rezultat. Z veseljem smo lahko ugotovili, da je tokrat, po daljšem premoru, spet igral v prometni nesreči poškodovani Stanko Gregorič, kateremu želimo, da bi po tej neprosto voljni pavzi kmalu spet našel staro formo.

V Spodnji ligi Vzhod se je jesensko prvenstvo končalo z zmago SAK in to s 4 točkami prednosti pred drugouvrščenim KAC-om. Vsekakor pomenijo te 4 točke prednosti v prihodnjem spomladanskem prvenstvu lep začetek, ki pa naj ne bo povod za lahkomiselnost, češ kdo nam pa kaj more, ko pa imamo itak tako idealno izhodiščno točko.

Tabela spodnje lige Vzhod:

1. SAK (21), 2. KAC (17), 3. Treibach (17), 4. Šmihel (16), 5. Možberk (15), 6. St. Andra (15), 7. Volšperk (15), 8. ASV Griesser (15), 9. FAC/Hirter Pils (14), 10. Dobrla vas (14), 11. Žrelec (12), 12. Velikovec (10), 13. Sinča vas (8), 14. Grabštanj (7).

Poslovlili smo se od Francke Strauss

Smrt večasih viharno zapleše med nami in v nas zapušča nezaceljivo rano. Tudi ob vesti nenadne smrti Francke Strauss, po domače Rezicove mame, nas je močno pretreslo in zagnilo v globoko žalost. Nismo in nismo mogli verjeti, da pesem Vigred se povrne, ki je otožno donela prek sklonjenih obrazov, zazrtih v črno gomilo, velja kot poslednje slovo ženi, ki smo jo položili v prerani grob. Ne moremo verjeti, da Francke Strauss ni več, da jo je smrt tako zgodaj iztrgala iz naše srede, kajti Francka je bila stara komaj 58 let. Njena smrt nas je pretresla tem bolj, ker smo pred komaj četrta leta položili v domačo grudo njenega brata Hanzija Kokota na Kostanjah, kjer se je rodila tudi Francka.

Pokojnica je otrok številne Župkove družine v Zgornji vasi nad Kostanjami, kjer je bila deležna vzgoje v slovenski materini besedi, kateri je ostala zvesta do konca njenega življenja. Toda ljubezen in zvestoba do domače besede in zemlje je za Župkovo družino v času fašizma pomenila smrtno obsodbo. Tako kot številne druge slovenske koroške družine, so tudi Kokotovi morali v pregnanstvo in štiri leta trpeti prezir in ponižanje. A Francka tudi v teh težkih letih ni klonila, čeprav je morala opravljati težko delo pri neki družini gestapovca, je ohranila vero v zmago pravice. Še več, za svoje sotrpine v taborišču je Francka bila prinašalec novic z dogajanj na frontah, ker je s tveganjem življenja dobivala dragocene informacije po radijskih postajah zavezniških sil. Francka je imela tudi stike z odporniškim gibanjem in zato svoje sotrpine obveščala tudi o dogajanjih doma na Koroškem. Dvakrat je celo pobegnila na Koroško, da bi spet videla dom in znanca. V tistih letih pa je Francka prestajala tudi hude zdravstvene pretese, ki so ji zapustili trajne posledice. Doživljala je neprestane bombne napade in netetokrat za las ubežala smrti. A vsega tega ni upoštevala, ker ji je upanje v zmago pravice in naposled dokončni propad nacizma vtil spet nov zanos. Po vrnitvi je spet pomagala obnoviti opustošeno domačijo, potem pa, ko se je poročila z Jožejem Straussem v Dobu pri Vrbi, vključila v naše narodno politično življenje. Ni bilo zborovanja ali drugih akcij v borbi za naše pravice, da Francka pri le-teh ne bi sodelovala.

Francka Strauss pa je bila tudi vzorna gospodinja in mati. Svoje otroke je z možem Jožejem vzgojila v duhu napredne slovenske miselnosti. Taka je bila tudi kot gospodinja in kot taka z velikimi žrtvami pomagala možu zgraditi nov dom. Zato je njena prerana smrt tem bolj boleča, ker bi lahko uživala sadove njenega dela. Tako pa smo se od nje morali posloviti za vedno, a nam vsem ki smo jo poznali bo ostala v lepem spominu kot zvesta pripadnica našega naroda.

Francko Strauss smo 17. novembra na pokopališču v Logi vasi položili k zadnjemu počitku. Pogrebne obrede je opravil domači župnik dekan Martin Hotimitz, pesmi žalostinke so pod vodstvom Stanka Cernica zapeli domači pevci, v imenu Zveze slovenskih izseljencev pa se je od sotrpinke poslovil podpredsednik Franc Cernut.

Vsem sorodnikom, otrokom, zlasti pa težko prizadetemu možu Jožejem ob izgubi drage žene izrekamo naše globoko sožalje.

ODDAJA RTV LJUBLJANA:

„Spoznavajmo svet in domovino“ na Radišah

Radiše so preteklo soboto bile prizorišče javne mladinske oddaje RTV Ljubljana, „Spoznavajmo svet in domovino“. Kot znano, gre v tej oddaji za tekmovanje dveh ekip mladincev, ki se potegujejo za točko. Tokrat sta se v oddaji, ki jo vodi urednik Jurij Holy, pomerili ekipi iz Skocijana in Radiš. Moramo povedati, da sta obe ekipi bili zelo dobri, saj sta odgovorili na vsa zasnovana vprašanja in s tem dosegli

rezultat 4:4. Vprašanja so se nanašala na Koroško zgodovino, zlasti koroških Slovencev.

Poleg tekmujočih ekip so v oddaji sodelovali še radiški moški pevski zbor, ansambel „Gorenjci“ s pevko Sonjo Gaberšček, gledališki igralec Janez Rohoček in satirik Zarko Petan. V navmesnih pogovorih pa sta spregovorila tudi predsednik ZSM Marjan Pečnik in predsednik SPD Radiše, Ludvik Ogris.

Klub prijateljev lova vabi na

PREDSTAVO PESNIŠKE ZBIRKE

pesnika in lovca Toneta Haderlapa v petek 10. decembra 1982 ob 18. uri v domu Sodalitas v Tinjah. Spored: trobentači iz Trga/Feldkirchna, moški pevski zbor SPD „Zarja“ iz Zelezne Kaple, pozdrav predsednika KPL Mirka Kumra, predsednik SPD „Zarja“ Miha Travnik predstavi pesniško zbirko, beseda avtorja, pevci in trobentači zaključijo prireditev, družabni večer

75 let ustanovitve Slovenske kršćanske socialne zveze za Koroško Mladinska igra Milana Dekleve

MAGNETNI DEČEK

● v torek 7. decembra ob 15.30 uri v farni dvorani v Sentjakobu v Rožu Prireditelj: KKZ in SPD „Rož“ v Sentjakobu v Rožu

● v sredo 8. decembra ob 14.30 uri v kulturnem domu Danice v Sentprimozu. Prireditelj: KKZ in SPD „Danica“ Gostuje Slovensko ljudsko gledališče iz Celja.

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Šentvidu v Podjuni vabi na

MIKLAVŽEVANJE

v nedeljo 5. decembra 1982 ob 14.30 uri v Kulturnem domu „Danica“ v Sentprimozu. Na sporedu bosta prizorčka: Biserna kangljica in Miklavževi angeljčki. Nato bo Miklavž obdaril otroke. Starši z otroci še prav posebno vabljeni!

Koroški partizanski pevski zbor vabi na

KONCERT PARTIZANSKE DELAVSKE IN NARODNE PESMI

v nedeljo 19. decembra 1982 ob 14.30 uri v srednji dvorani Doma glasbe v Celovcu. Zbor vodi prof. Branko Čepin. Prisrčno vabljeni!

Slovensko kulturno društvo v Globasnici vabi na

MIKLAVŽEVANJE

v nedeljo 5. decembra ob 14.30 uri pri Šoštarju v Globasnici.

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Zelezni Kapli vabi na igro

STARA GARDA

v soboto 27. novembra 1982 ob 20. uri v farni dvorani v Zelezni Kapli. Predstavili se nam bodo igralci Odra 73 SPD „Edinost“ iz Pliberka. Pridite na prireditev v čim večjem številu!

Lutke Mladje, oder Mladje, lutkovna skupina KPD Šmihel in Krščanska kulturna zveza vabijo na

SREČANJE

ki bo v nedeljo 28. novembra 1982 ob 14. uri v Domu v Tinjah. Vabljeni starši, vzgojitelji, učitelji in profesorji.

Katoliško prosvetno društvo „Planina“ v Selah vabi na

MIKLAVŽEVANJE

v nedeljo 5. decembra ob 14. uri v farni dvorani v Selah. Spored: ples, petje, igra „Parkeljnov koš“ in obdarovanje otrok.

Slovenska športna zveza vabi na

3. SLOVENSKO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU

v nedeljo 28. novembra 1982 z začetkom ob 13. uri v farni dvorani v Selah.

Tekmovalo se bo v treh skupinah:

A — moški (za vse igralce)
B — mladinci (roj. po 1. juliju 1965)
C — dekleta

Prijave do 27. novembra (do 17. ure) z oznako A, B ali C na naslov: Mirko Oraže, 9170 Borovlje, Unterbergnerstraße 17. Poznejše prijave so možne samo, če je še kaj prosto. Vodstvo turnirja: Mirko Oraže. Prijavnina: 20 šilingov.

IZOBRAŽEVALNI TEČAJ

za dekleta (od 18. leta naprej) od ponedeljka 22. novembra ob 9. uri do sobote 27. novembra 1982, ob 13. uri. Katoliški dom prosvete Sodalitas v Tinjah.

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu in Združenje staršev na tej šoli

v a b i t a n a

DAN STARŠEV

in

OBČNI ZBOR ZDRUŽENJA STARŠEV

ki bo v soboto, dne 11. decembra 1982 ob 8. uri. Pred tem pa bo ob 7.30 uri seja odbora

Po občnem zboru se bodo starši lahko med 10. in 11. uro pomenili skupno z razredniki o problemih razredov, nato pa še do 12.30 ure individualno s profesorji.

Dnevni red občnega zbora:

1. Pozdrav in ugotovitev sklepčnosti
2. Poročilo predsednika in ravnatelja šole
3. a) Poročilo blagajnika in preglednikov računov
b) Predpisi o šolskih nalogah in o spraševanju
4. Debata in razrešnica starega odbora
5. Volitev novega odbora
6. Sklepanje o spremembah pravil
7. Razno

dipl. trg. Janko Urank
predsednik Združenja staršev

dr. Reginald Vospernik
ravnatelj

Slovensko prosvetno društvo „Obir“ obvešča domačine, da bo v nedeljo 5. decembra 1982 ob 15. uri popoldne pri Kovaču

MIKLAVŽEVANJE

Tudi letos bomo Miklavžu pomagali pripraviti darilne vrečke v vrednosti 40 šilingov. Naročite jih lahko do 30. novembra 1982 pri tajnici društva Marti Polanšek.

Dom v Tinjah

- V sob. 27. 11. 1982 ob 14. uri tečaj za spretne roke: SLIKANJE NA STEKLO. Voditelj: Matthias Tschinkel, vrtnarski mojster
- V nedeljo 28. 11. od 14.30—18.00 ure in v torek 30. 11. od 14.30—18. ure. Voditeljica: Herta Stritzl
- V nedeljo 28. 11. od 8.30—16.00 ure tečaj za spretne roke: božične sveče, biljetke, razni namizni okraski za praznike.

Voditeljica: sr. Metodija Arneitz
● V sredo 1. 12. ob 19. uri forum za politična vprašanja: CERKEV — MATI MANJŠIN? Predavatelj: dr. Richard Barta, izdajatelj Kathpressa

Občni zbor SPD „Herman Velik“

V petek 12. novembra se je zbralo lepo število društvenih članov v prostorih ljudske šole v Kotu na rednem občnem zboru SPD „Herman Velik“. Iz odborniških poročil je bilo razvidno, da je društvo v preteklosti uspešno delovalo. Čeprav društvo v glavnem nastopa kot organizator, ki vabi kulturne skupine iz drugih krajev v Kot in ne zmore ustanoviti lastne domače kulturne skupine, je tudi to za Kočane izredno pomembno in potrebno: vsaka kulturna prireditve v Kotu je tudi prijetno družabno srečanje. Poleg pomembne naloge v smislu kulturnega osveščanja in narodnega samoohranjanja, take prireditve pravzaprav nudijo tudi edino priložnost, da se domačini v večjem številu srečavajo, povezujejo in nenazadnje tudi poveselijo. Odkar v Zgornjem Kotu ni več gostilne, je potreba po družabnih srečavanjih postala še večja.

Društvo že skozi dvajset let uspešno in potrpežljivo vodi Jurij Mak, ki so mu domačini izrekli ob tej priložnosti prisrčno zahvalo in ga ponovno izvolili za predsednika. Poleg nekaj malih sprememb, Eda Velik je postala nova tajnica društva, je bil v bistvu potrjen dosedanji odbor. V imenu Slovenske prosvetne zveze se je občnega zbora udeležil Janko Malle, ki je društvu izrekel priznanje in zahvalo za storjeno delo. Po občnem zboru pa je Malle imel predavanje z diapozitivi o pregnanstvu in uporu koroških Slovencev.

AULA SLOVENICA

CELOVEC, PAULITSCHGASSE 5-7

Vljudno vas vabimo na otvoritev razstave grafik akademskega slikarja

prof. Bojana Golije

ki bo v sredo, dne 1. decembra 1982 ob 19. uri.

Razstava bo odprta do 22. decembra 1982, od ponedeljka do petka, od 13. do 17. ure.

Prisrčno vabljeni!

RAZSTAVA

Pred kratkim smo poročali, da naš rojak z Leš, Drago Druškovič razstavlja na Dunaju, kjer je bil deležen zelo dobrih kritik za njegova slikarska dela.

Tokrat pa ljubitelje likovne umetnosti seznanjamo o tem, da so sinoči v muzealnem paviljonu Mirabellgarten v Salzburgu, kjer umet-

nik živi in deluje, odprli likovno razstavo Draga Druškoviča; tam umetnik predstavlja svoja novejša dela. Razstavo je odprla mestni svetnik gospa dipl. Vw. Margot Hofer, ogled razstave pa je možen do 19. decembra. Ob tej priložnosti bralcem še sporočamo, da bo slikar Druškovič predstavljen v prihodnji

koroški literarni reviji „Die Brücke“, ki bo izšla decembra letos, in da je razmišljanja o slikarjevem sporočilu napisal koroški pesnik Andrej Kokot.

Priznanje

Zveza kulturnih organizacij Slovenije, vsako leto ob zaključku meseca knjige, podeli zaslužnim delavcem Trubarjeve plakete in diplome za izjemne dosežke pri širjenju slovenske knjige. Med letošnji dobitniki Trubarjeve plakete ZKOS, je tudi koroški pesnik in kulturni delavec Andrej Kokot. To visoko priznanje je prejel za njegovo dolgoletno delovanje oz. prizadevanje širjenja slovenske knjige na Koroškem. Kot znano, je Kokot več kot dvajset let skrbel za izhajanje Koroškega koledarja in knjižnega daru SPZ, posebno pa se je prizadeval, da je tudi na Koroškem prišlo do tekmovanja za bralne značke. V tozadevni utemeljitvi je bilo tudi naglašeno, da je Kokot skrbel tudi za tesne kontakte med pisatelji na Koroškem in v matični Sloveniji.

Podelitev Trubarjevih plaket in diplom je bila pretekli ponedeljek v Ljubljani, plakete pa sta prejela še prof. Jaro Dolar in pesnik Manko Golar.

Vsem odlikovancem iskreno čestitamo.

10 let sodelovanja „Zarja“ - Lesce

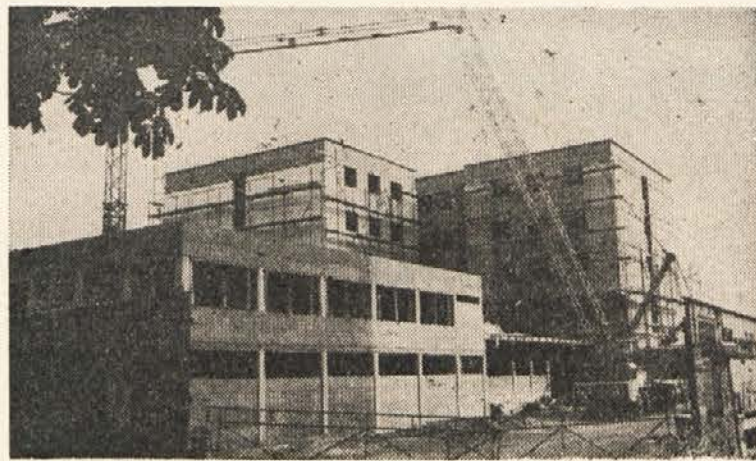
Preteklo soboto je bila v festivalni dvorani na Bledu kulturna prireditve, posvečena 10-letnici delovanja KPD SŽ Veriga Lesce in praznovanju Dneva Republike.

K sodelovanju je bilo povabljen tudi SPD „Zarja“ iz Železne Kaple in se je slovesnosti udeležila folklorna skupina pod vodstvom Traudije Uršič.

Sploh so bili Kapelčani deležni posebno prisrčnega sprejema, ker sodelujejo s KPD Veriga Lesce že vseh deset let, od nastanka društva leta 1972 naprej. Tako so v tej dobi že nekajkrat gostovale „Zarjine“ skupine v Radovljici, na Lescah in na Bledu, a so tudi plesalci iz Lesce že nastopali na folklornih srečanjih v Železni Kapli. Za sodelovanje in pomoč pri rasti kulture je – poleg drugih organizacij – SPD „Zarja“ prejelo tudi posebno ZAHVALO in se je zanj z željo po nadaljnjem povezovanju zahvalil predsednik Miha Traunik. V sporedu so se predstavile folklorne in pevske skupine KPD Veriga Lesce. S sporedom je pričela godba na pihala, zaključili pa so ga plesalci folklorne skupine SPD „Zarja“, ki so lepo podali „Venček koroških plesov“.

M. T.

Prispevajmo za gradnjo doma dijaške, študentske in vaješke mladine

„Slovenski vestnik“ je redno poročal o domu, ki ga v Celovcu gradi Slovensko šolsko društvo za dijaške in vaješko mladino ter študente. Ta projekt je trenutno med vsemi slovenskimi na Koroškem po obsegu največji, po namembnosti pa najpomembnejši v našem narodnem življenju. Dom bo služil mladini, ki se v Celovcu šola oziroma usposablja za poklic.

V prepričanju, da je izgradnja tega doma zadeva celotne slovenske narodne skupnosti, je Slovensko šolsko društvo pripravilo akcijo gradbenih kamnov, ki naj prispeva h kritju dela visokih investicijskih stroškov. Ta akcija naj bo tudi nov primer solidarnostne samopomoči, ki se je že tolikokrat pokazala in tudi rodila trajne sadove.

Tudi tokrat objavljamo imena darovalcev in se vsem, imenovanim in tudi neimenovanim, iskreno zahvaljujemo za izkazano pomoč. Obenem pa jih stavimo za zgled vsem drugim, da prav tako po svojih možnostih podprejo naše skupno prizadevanje.

Slovensko šolsko društvo

Za gradnjo doma so prispevali: Dr. Dieter Larcher, Celovec, 1.000 šil.; Valentin Hartman, Klopinj, (namesto venca za Miha Kačnika) 500 šil.; Mira Prušnik, Čahorče, 500 šil.; neimenovani bivši gojenec, 770 šil.; Milena Gröblacher, Škocijan, 190 šil.; Prušnik Danilo, Ilovje, 100 šil.; neimenovani zdravnik, Celovec, 400 šil.; Teodor Domej, Celovec, 100 šil.; Karničar Toni, Obirsko, 100 šil.; družina Sommeregger, Kamen (namesto cvetja za Terezijo Kačnik) 200 šil.; Hanzl Weiss, Sentjanž v R. (namesto venca za Rupijevega očeta) 500 šil.; neimenovano podjetje, Beljak, 1.000 šil.; dipl. trg. Franc Brežjak, Celovec, 100 šil.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, stare mame, sestre in tete

Francke Strauss

roj. Kokot

p. d. Rezacove mame na Dobu

Izrekamo našo iskreno zahvalo vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih izrazili svoje sočustvo in vsem, ki so jo spremili k zadnjemu počitku. Posebna zahvala velja dekanu Martinu Hofimitzu za pogrebne obrede in poslovilne besede, domačim pevcem, pod vodstvom Stanka Černica za pesmi žalostinke in podpredsedniku Zveze slovenskih izseljencev Francu Cernutu za poslovilni govor. Naša zahvala velja tudi vsem, ki so v smislu želje pokojnice namesto cvetja darovali za gradnjo novega dijaškega doma SSD v Celovcu.

Dob, 17. novembr 1982

Rezacova družina
v imenu vseh sorodnikov

IVAN TAVČAR

3

4000

ČASU PRIMERNA POVEST IZ PRIHODNJIH DOB
(Po vzorih dr. Ničmaha napisal dr. Nevésekdo)

Zdajci se pred nama zaiskre četrta in zadnja vrata nebeška. Zbrušena so bila od samo enega demanta, in sveta Trojica je bila upodobljena na njih. Okrog njih se je ovijal vinski trs, vedno zeleneč in neprestano rodeč raznobojno grozdje. Ali tu pred vhom sem ugledal tebe, starčka iz narodne pesmi slovenske! Z lica se ti je žarila prava radost nebeška, in v roki si stiskal kozarček rujnega vinca. Kadar si ga izpil, prihitel je precej angelček božji in ti iznova nalil kupico. Neprestano pa si pel slavo svojemu Bogu:

„Oče nebeški, glej,
še en kozarček zdej,
hvalo bom vekomej,
vekomej pel!“

„Kako, da je izbran samo ta na to izvoljeno mesto?“ začudil sem se. Odgovoril mi je Azrael: „Mnogo je piti! Ali pri vsaki kupici je dajal hvalo Tistemu, ki mu je ustvaril gorko kapljo. Bila je to prava hvaležnost, ker je prihajala resnično od srca. Zategadelj ga je poveljal Gospod in mu dodelil milost, da mu še po smrti rodi vinski trta!“

Odprla so se zadnja vrata nebeška. Gledal sem Boga od obličja do obličja, in jasne so mi bile vse skrivnosti njegove. Popisati se ne da, kar sem gledal, ali toliko je gotovo, da nebeški Oče naš ni takšen, kakor govore o njem njega hlapci po Goriškem. Angel Gospodov me je spremil pred prestol božji in me obvaroval, da me niso pokončale strele, ki so se neprestano vžigale s tega prestola.

Gospod pa je izpregovoril: „Nekdaj, ko si še pregrešno živel na zemlji, želel si, da bi za dva tisoč let zopet ugledal domovino slovensko. Bodi človek! In ti, angel življenja, dotakni se ga s prstom svojim, da se izpolni želja njegova!“

Angel življenja je pristopil in mi iznova uklenil dušo v človeško telo. Nato izpregovori Gospod: „Pristopi tudi ti, angel smrti, in dotakni se ga s hladno roko, da mu bode zopet umreti, ako si bode zaželel, daleč od zelene zemlje!“ Obsenčil me je angel smrti, in pretresla me je ledena njegova moč, da je bilo zdajci zopet umrjoče telo, katero je ravno dal iz rok angel življenja!

Končno je še izpregovoril Gospod: „Približaj se tudi ti, angel ljubezni, in rahlo roko mu položi na glavo, da se iznova vname ljubezen v njem, ljubezen, najslajše tolažilo otrokom mojim na zemlji!“

Kakor topla sapa, v kateri se spomladi tajata sneg in led na gorskih vrhovih, tako je dihnil name angel ljubezni. Srce moje je bilo hipoma plodovit vrt, kjer je hotela ljubezen zdajci pognati svoje kali!

„Azrael!“ izpregovoril je Gospod, „vzemi ga zopet v naročaj in odnesi ga na kraje, kjer ga čaka novo življenje!“

Tako se je zgodilo. Tema je bila ob meni in otrpnila je zavest duše moje. Ko sem se zopet zavedel, bil sem že na zemlji!

III

Na zemlji sem bil torej! Telo mi je bilo umrjoče kakor nekdanj in v sebi je nosilo vse tiste strasti kakor tedaj, ko se je porodilo prvokrat! Tudi stari spomin se je oživil v meni, in prvo življenje se je raztezalo pred duhom mojim kakor ravan, kjer mi je bil znan vsak prostorček, sleherni kotiček!

Po meni se je pretakala vroča kri, in mladostna moč me je prešinjala. „Zopet si človek!“ Pri tej misli je vse zkipelo po meni, in presrečen sem si potipal iznova ustvarjeno lice. Začutil sem mehko in voljno kožo. Tedaj se je vzbudila prva želja v meni: želja po zrcahu, da bi si ogledal zopet dano krasoto svojo. Ta želja mi je utrdila prepričanje, da sem res zopet človek, ona uboga stvar, ki se porodi v pregrehah in nečimrnostih in prav tako umira!

Ležal sem na mehki travi polja Ljubljanskega. Nad mano je sijalo sonce in me grela s toplimi svojimi žarki. Po dva tisoč letih sva se zopet videla s tem orjakom in velikim prijateljem človeštva. Vedno je še tičalo sredi velikanskega obnebja; vse pod njim se je izpremenilo, toda sonce samo je ostalo, kakršno je bilo takrat, ko ga je Stvarnik izpustil iz rok. Zagledal sem se tja v Kamniške planine; prebile so stoletne viharje in krasne kakor nekdanj mejile krajino. Obrnil sem pogled proti beli Ljubljani. Mnogo se ni bila razširila. Obkrožalo jo je visoko zidovje, za zidovjem pa skoraj nisem mogel prešteti cerkvenih stolpov.

„Dolgo časa si spal, prijatelj!“ ogovori me nekdo. Ozrem se za glasom. Blizu mene, tik njive, obsejane z repo, čepel je na zemlji plešast človek, siromaško oblečen. Marsikako zaplato si je bil prikrcal na suknjo, in palec na desni nogi mu je gledal iz obuvala, koje si je ovil z brezovo trtico. V roki je imel olupljeno repo, katero si je ravnokar izpulil na sosednji njivi in jo sedaj glodal. Ta

Hrabri zajec

V gozdu se je rodil zajček. Vsega se je bal. Če je kjer koli počila vejica, prhutnila ptica ali padla z drevesa gruda snega, že je zajčku padlo srce v pete. Zajček se je plašil dan, dva, plašil se je ves teden, plašil se je vse leto; potem je postal velik in na mah se je naveličal plašenja.

„Nikogar se ne bojim!“ je zakričal skozi ves les. „Niti najmanj se ne bojim vas vseh!“

Zbrali so se stari zajci, priskakljali so mali zajčki, prišvedrale so stare zajklje. Vsi so poslušali, kako se je bahal klapouhi, poševnooki, kratkorepi zajec. Poslušali so in niso verjeli lastnim ušesom. Ni se še zgodilo, da bi se zajec nikogar ne bal.

„He, ti, poševnooki, ali se tudi volka ne bojiš?“

„Ne bojim se niti volka niti lisice niti medveda, nikogar se ne bojim!“

To je postalo zelo zabavno. Mladi zajčki so se hihitali in si zakrili gobčke s prednjimi tačkami. Zasmejale so se starke-zajklje. Nasmehnili so se celo stari zajci, ki so se nekoč že rešili lisičjih krempljev ali pobegnili pred volčjimi zobmi. Da, res zelo smešen zajec...

In še kako smešen! Vsi so se nenadoma razveselili. Začeli so se prekopicavati, skakati, preskakovati drug drugega; vsi so ponoreli.

„Oh, kako je smešen ta zajec! Kako je neumen!“

Vsi so videli, kako je smešen, kako je neumen, in vsi so se smejali. Kričali so zajci o volku, in volk je prišel iz hoste.

Hodil je, hodil po gozdu po svojih volčjih opravkih in postal lačen. In komaj je pomislil: „Bilo bi dobro pojužinati zajca,“ — je zaslišal, kako nekje blizu njega kriče zajci in omenjajo njega, sivega volka. V hipu je obstal, ovohal zrak in se pričel plaziti. Prišel je prav blizu razigranih zajcev. Pa je videl in slišal, kako se mu rogajo, najbolj pa klapouhi, poševnooki, kratkorepi zajec-bahač.

„Ej, bratec, počakaj, kmalu te pojem,“ je pomislil sivi volk in pričel opazovati, kateri zajec se baha s svojo hrabrostjo.

Zajci niso ničesar videli in so se veselili še bolj kakor prej. Končalo se je tako, da je zajec-bahač skočil na štor, naredil možička in spregovoril:

„Poslušajte vi, bojazljivci. Poslušajte in glejte me! Sedaj vam bom pokazal nekaj... Jaz... jaz...“

V tem trenutku mu je jezik dobesedno primrznil. Zajec je opazil volka, ki je boljšal vanj. Drugi ga niso opazili. Opazil ga je samo on in ni se upal niti dihati. Nato se je dogodila docela nenavadna stvar.

Zajec-bahač je poskočil kakor žoga in iz samega strahu priletel naravnost na široki

PAMETNE MISLI

- Če se trudiš, da boš ugajal vsem, ne boš več nikomur.
- Kdor frli od cveta do cveta, je čmrlj, ki malo obeta.
- Pozaba je pekel dobre ideje.
- Upanje na krivičen dobiček je začetek izgube.
- Ne v sonce ne v smrt ni mogoče gledati naravnost.
- Kdor toži, da mu zaradi pomanjkanja tega ali onega življenje preseda in postaja nezno, je nespametnik, ki se ne zna prilagoditi osnovnim zahtevam življenja.
- Dobra knjiga je večno mlada.
- Kadar ljubiš, se ti zdi celo opica lepa; kadar ne ljubiš, ti je zoprno celo lotosov cvet.
- Lepa misel se boji plehkega izraza.

Pripovedujejo, da so nekaj po planinah ob Triglavu prebivale bele žene. Bile so dobrasrčne. Večkrat so se prikazale v dolini in pomagale ljudem v stiskah in nadlogah. Pastirje so učile spoznavati zdravilne moči raznih želišč; po golih skalah je rasla po njihovi volji sočna trava, da se je napasla siromakova koza. Niso pa imele rade hvalo. In nihče ni smel v kraje, kjer so prebivale — pregnale so ga s hudo nevihto.

Po sončnih rebrih so se pasle njihove divje koze, ki so bile kakor sneg. Če se je kdo približal nepozvan, so te koze nanj lomile skale z gorskega roba. Vodil jih je močan kozel. Ker je imel zlate rogove, so ga imenovali Zlatorog. Bele žene so ga bile začarale zoper vsako poškodbo — njegova kri je imela čudežno moč. Ako ga je za-

volčji gobec, se v kozolcu prekopicnil volku čez hrbet, se še enkrat prekopalil v zraku in jo nato tako ucvril, kakor bi hotel skočiti iz lastne kože.

Dolgo je tekel nesrečni zajec, tekel, dokler mu niso pošle sile. Ves čas se mu je zdelo, da mu je volk tik za petami in da ga bo zdaj zdaj zgrabil z zobmi. Končno je izčrpani siromak zaprl oči in se kakor mrtev zvalil pod grm.

Volk pa je med tem tekel v drugo smer. Ko je bil zajec čofnil nanj, se mu je zdelo, da je nekdo ustrelil vanj. In volk je pobegnil.

Dolgo niso mogli priti k sebi tudi ostali zajci. Nekateri so se zarili v grmovje, drugi so se potuhnili za šture, nekateri so se zvalili v jame.

Končno so se naveličali skrivanja in se pričeli dvigati, nekateri polagoma, drugi bolj pogumno.

„Imenitno je prestrašil naš zajec volka,“ so ugotovili v en glas.

„Če bi ga ne bilo, bi ne ušli živi. Kje le tiči naš junaški zajec?“

In šli so ga iskat. Hodili so, hodili — hrabrega zajca pa ni bilo nikjer. Da ga le ni požrl drug volk?

Slednjič so ga le našli: ležal je v jami pod grmom komaj živ od strahu.

„Mladec, poševnooki!“ so v en glas zakričali zajci. „Imenitno si prestrašil starega volka. Hvala ti, brat! Mi pa smo mislili, da se samo bahaš.“

V hipu se je pogumni zajec ojunail. Zlezel je iz jame, skočil na štor in dejal:

„Kaj pa ste mislili? Ah, vi bojazljivci!“

Tega dne je pogumni zajec začel verovati, da se resnično nikogar ne boji.

Zajec in pes

*Zajec pride k psu-čevljarju:
„Ljubi gospod mojster moj,
bos sem, čevlje mi naredi,
silno zebe me nočoj.“*

*Pes usmiljen jih napravi,
zajec pride brž po nje,
jih obuže, mojstra hvali,
ter pokaže mu pete.*

*Po livadah, logih, dragah
pes udere jo za njim:
„Čevlje plačaj, dolgonhec,
sicer joj, ko te dobim!“*

*Od takrat vsa pasja zlahla
zajca tistega lovi,
da bi plačal mojstru čevlje —
pa do danes jih še ni.*

Cvetko Golar

ZLATOROG

dela lovčeva krogla, je zrasla iz vsake kaplje krvi, najsi je padla tudi na skalo ali sneg, čudovita triglavska roža, ki mu je takoj vrnila zdravje, ako je použil le

pravil v gore lovit Zlatoroga, ker ga je zasmehovala lepa hči krčmarja. Bridko užaljen je odšel iz krčme, da bi dobil Zlatoroga. Na poti ga je srečal „zeleni lo-

lovec, „ključi od Bogatina so namini!“ Pot so kazale čudne rože, ki so zrasle iz Zlatorogove krvi.

A Zlatorog je že použil list triglavske rože in se z novo močjo obrnil proti sovražnikoma. Njegovi rogovi so se svetili kakor sonce. Omamljen od bleška je pogledal trentski lovec v brezno — zavrtelo se mu je v glavi. Zlatorog je skočil proti njemu in ga pahnul v globino, kjer se je ubil. Zeleni lovec pa je s krohodom izginil.

Bele žene so po tem dogodku odšle v druge kraje. Z njimi so odšle tudi bele koze. Zlatorog je z rogovi razril cvetoče livade — lepi pašniki so izginili in sedaj so tam skalnate puščave. Še dandanes se vidijo v skalnatih tleh vtisi njegovih zlatih rogov.

(Slovenska narodna pripovedka)

en sam list. Še večjo moč pa so imeli njegovi zlati rogovi. Komur bi se posrečilo dobiti Zlatorogov rog, ta bi imel ključ do vseh zakladov zlata in srebra, ki jih straži mnogoglavka kača v gori Bogatinu.

Zelja po tem bogastvu je napolila tudi lovca iz Trente, da se je od-

vec“, o katerem so govorili, da je že marsikaterega vrlega fanta spravil v večnost. Zalotila sta Zlatoroga že dopoldne. Lovčeva krogla ga je zadela ravno v srce. Hudo ranjen se je splazil kozel na ozko skalo, pod katero je bil strašen prepad.

„Za meno!“ je zaklical zeleni

mož se je torej ponižno oglašil, in sicer latinsko, dasi ne preklasično. Ker sem tiste dni govoril vse jezike sveta, odgovarjal sem mu brez težave.

„Dolgo si spal! Prijaznil si na temle konju, toda že v sedlu si spal in vsak trenutek sem menil, da padeš na tla!“

Šele sedaj sem opazil konja, obloženega z obilo prtlljago. Pasel se je po livadi in se ni menil za naju. „Hvala ti, Azrael,“ dejal sem sam v sebi, „da si tako izvrstno skrbel same!“

„Ko si se hotel zgruditi s sedla,“ nadaljuje oni, pre-stregel sem te in te položil semkaj v travo!“

Iskreno se zahvalim.

„Ako se ne motim,“ reče zopet, „tedaj si tujec, kate-rega je usoda zanesla v našo krajino?“

„Pravo si pogodil,“ odgovorim mu; „tujec sem, dasi je nekaj oko moje že gledalo to ravan.“

„Odhod prihajaš, brate in prijatelj?“ vpraša me.

„Visoko od zgoraj.“

„Torej z visokega severa? Morda iz krajev, kjer vlada narodom sibirski republika?“

„Iz tistih krajev!“

„Kakih novic nam prinašaš?“

„Ničesar posebnega, cesar bi že ne vedeli.“

Prvi moj pozemeljski znanec je bil videti jako rado-veden.

„Torej je resnica,“ povprašuje me živahno, „da sta se kardinal iz Varšave in ruski car merila na ravninah smolenskih in se ljuto borila ves teden?“

„Tako je, kakor govoriš!“ odgovorim jaz.

„In končno je res zmagala njega eminenca in uničila belega carja?“

„Tudi to se je zgodilo.“

„Sedaj je daljna Rusija poslušna kardinalu iz Varšave, in resnica je, da je zadnji Romanov pobegnil k cesarju

združenih severnoameriških držav, kakor se je nam poročalo?“

„To je resnica.“

Navdušeno je vzkliknil: „Kako velika je moč svete cerkve!“

Ali sedaj, ko me je izprašal toli temeljito, pričnem ga izpraševati še jaz.

„Tujec sem,“ rečem mu, „in potujem že dolgo. Obhodil sem mnogo dežela, ali semkaj sem dospel ravnokar. Nisem še dobil brata, kateri bi me poučil o tukajšnjih krajih in rodovih. Bodi mi prijazen in razjasni mi, kar mi je še temno in nejasno!“

„Moja prijaznost ti bodi verni hlapec!“ odgovori mi takoj.

„Imenuj mi to deželo in mesto, katerega ozidje se dviga pred mano!“

„To mesto je Emona, in o njega prvi zgodovini vemo samo to, da je bilo od nekaj sedež slavnoznanih škofov.“

„In dežela, kako se imenuje?“

„Papeževa provinca številka LII.“

„Papeževa provinca!“ začudim se, „in kje so druge številke?“

„Samo v osrednji Afriki jih je petnajst!“ odgovori mi ponosno.

Čudil sem se sam v sebi nekaj časa. Potem pa boječe vprašam: „Kdo vam je vladar?“

„Prvi vladar je papež.“

„Rimski papež?“

„Vidi se ti,“ veli mi porogljivo, „da si tujec in da slabo poznaš zgodovino! Kje so časi, ko so še naši papeži imeli svoj sedež v Rimu!“

„In kje stolujejo sedaj?“

„To bi moral vendar vedeti! Ko je sveti Gregor CCXXII. dal na Kapitolu usmrtiti poslednjega laškega kra-

lja, preselil se je s kardinali svojimi, katerih je bilo takrat samo tri tisoč, v Afriko, in od tedaj stolujejo papeži naši v starodavnem Timbuktu!“

„Hvala ti za pojasnilo! In kdo je drugi vaš vladar?“

„Premilostivi naš nadškof ljubljanski.“

„Nekdaj so vladali tukaj avstrijski cesarji,“ omenil sem ponižno.

„Ti vladajo še, toda le po imenu.“

„Po imenu! Pojasni mi to, prijatelj!“

„Najvažnejša zgodovina ti je popolnoma neznana! Leta 3992 se je uprl nadškof ljubljanski, in kardinal iz Zagreba mu je prihitel na pomoč. Cerkvene čete — na desnem krilu jim je veleval kaplan Trnovski — zgrabile so se z vojsko avstrijsko in jo razteple in premagale na Ptujskem polju.“

„Da, da, prijatelj!“ nadaljuje ponosno, „na Ptujskem polju se je bila tista zmagoslavna bitka! Od tedaj smo papeževa provinca številka LII., in Dunaj nam mora vsako leto plačevati danj.“

„Kakšen je ta danj?“

„Petdeset tisoč centov voščenenih sveč, kar ni malenkost sedaj, ko je vosek toli drag.“

„Sedaj, ko si me prijazno poučil o političnem razmerju, pouči me še, kakšen jezik govori ljudstvo po teh krajih?“

„Tudi to ti razložim. Občevalni jezik je latinski, in vsi olikanci ga govorimo. Tudi seljaki ga večinoma že govorijo, samo nižje ljudstvo govori star, pozabljeni jezik, in sicer vsake dve uri drugače. Učenjaki še niso edini, kakov jezik je to; nekateri trdijo, da je ostanek stare tatarščine, drugi zopet, da je to nekdanji turški jezik.“

Srce se mi je krčilo zaradi tvoje usode, uboga, uboga slovenščina.

(Dalje v prihodnji številki)

Panorama Titovega trga s Prešernovo ulico v ospredju

V osrednjem delu Gorenjske leži občina Kranj. Ceste, ki vodijo prek mejnih prehodov Jezersko, Ljubelj, Podkoren in Rače iz srednjeevropskih držav proti jugu, se stekajo v Kranju. Vendar Kranj ni zgolj križišče teh poti. Mesto se z zanimivo arhitekturo dviga nad sotočjem rek Save in Kokre.

Prešernovo gledališče, Prešernova ulica, Prešernova spominska soba, veličasten spomenik Prešernu pred arkadami gledališča in ne nazadnje tudi Prešernov hram povedo, da smo v Prešernovem mestu. Pesnik France Prešeren je v mestu preživel zadnja leta življenja, pokopan je v gaju, ki nosi njegovo ime. Tam je tudi grob pesnika Simona Jenka.

PEŠ PO ULICAH KRANJA

Avtomobili lahko vozijo skozi staro mesto le po Prešernovi ulici, ki povezuje Planino - novi del Kranja preko Kokrškega mostu - s starim mestnim jedrom. Ostali del starega mesta je zaprt za promet. Sprehod po ulicah okrog Titovega trga in po samem trgu je tako prav prijeten: ogledamo si lahko Mestno hišo z etnološko zbirko, gotško katedralo, grad Kisselstein in še kaj. Izložbe trgovin popestrijo pročelja hiš na Titovem trgu, Cankarjevi ulici in Vodopivčevi ulici. Kranjčani radi zaidejo v to ulico zaradi trgovin z otroško in žensko konfekcijo po tovarniških cenah. Ob teh je tudi trgovina Planika s čevlji B in C kvalitete.

KRANJSKI SEJMI

Sejemska tradicija v Kranju je stara več kot petsto let, predvsem zahvaljujoč že omenjeni legi ob križišču poti. Na današnjih sejmi prikazuje izdelke iz številnih evropskih držav, tudi iz sosednje Avstrije. Uspešno je sodelovanje z nami najbližjo avstrijsko pokrajino Koroško. Med slednjo in Gorenjskim sejmom so se stakle trdne poslovne in prijateljske vezi. Naši severni sosedje razstavljajo predvsem kmetijsko mehanizacijo, puškarstvo, radijsko tehniko, fotomaterial. Letno je v Kranju sedem sejmov, letos bosta še dva: sejem smučarske opreme novembra in Novoletni sejem, od desetega do dvajsetega decembra.

Razgovor je tisti, ki krepi gospodarske in prijateljske vezi - Gorenjski sejem, razstavni prostor Koroške

KRANJSKI
NAGELJ

OBČINA KRANJ NI SAMO
MESTO, TU JE ŠE
OKOLICA...

Jezersko, ki je najbližje Koroški, je poznano ljubiteljem zimskih športov: smučanja, drsanja, teka na smučeh. Seveda je izlet na Jezersko prijeten tudi poleti. Ob vznožju gora leži Planšarsko jezero, ob katerem priredijo v avgustu Ovčarski bal. Z njim domačini obujajo stare običaje dogona ovac s planin v dolino. Ob cesti z Jezerskega proti Kranju leži Preddvor z jezerom Črnava. Pokrajina okrog

jezera nudi pristen stik z naravo sprehajalcem, ljubiteljem planin in gora.

Nad Cerkljami se boči Kravec, znan smučarski center. Veliko je še obiska vrednih krajev v kranjski občini, veliko je še zanimivosti v samem mestu. Med njimi je tudi cvet, ki je kot nekakšen zaščitni znak, ki pozdravlja mimoidočega z balkonom, oken, gredic - gorenjski nagelj. Zato so ga Kranjčani dali v svoj grb.

Indok center Kranj
IRENA ROPRET

RADIO - TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 26. 11.: 9.00 Poročila - 9.05 Za predšolske otroke - 9.30 Ruščina - 10.00 Barok - 10.30 Odprava v peklo - 12.00 Avstrijska dimenzija - 13.00 Uredništvo - 17.00 Za predšolske otroke - 17.25 Halo Spencer - 17.55 Otrokom za lahko noč - 18.00 Panoptikum - 18.30 Mi - 19.00 Slike iz Avstrije - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Oddaja xy - 21.20 Made in Austria - 22.10 Reklama in šport - 22.20 Nočni studio - 23.20 Oddaja xy - 23.30 Poročila.

SOBOTA, 27. 11.: 9.00 Poročila - 9.05 Angleščina - 9.35 Francoščina - 10.05 Ruščina - 10.35 Mi - 11.05 Dopoldanski koncert - 11.55 Nočni studio - 13.00 Uredništvo - 15.55 Igralka - 17.00 Jolly box - 17.30 Bušmani bi morali biti - 17.55 Otrokom za lahko noč - 18.00 Dva krat sedem - 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads - 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske - 19.30 Čas v sliki in šport - 20.15 Vse v redu - 21.40 Šport - 22.00 Evropsko prvenstvo v standardnih plesih 1982 in 16. dunajska konkurenca valčkov - 23.00 Poročila.

NEDELJA, 28. 11.: 11.00 ORF koncert - 13.00 Naša šola - 15.15 Pablo in njegov chihuahua - 16.45 Sodobna pripovedka - 17.15 Risanka - 17.40 Helmi - 17.45 Klub seniorjev - 18.30 Srečanje z življajo in človekom - 19.00 Slike iz Avstrije - 19.20 Adventni pogovor - 19.30 Čas v sliki in šport - 20.15 Črni bumerang - 21.45 O čaru plesa - 22.50 Šport - 23.05 Poročila.

PONEDELJEK, 29. 11.: 9.00 Poročila - 9.05 Za predšolske otroke - 9.30 TV kuhinja za otroke - 10.00 Šolska TV - 10.30 Igralka - 11.35 Nepal - 12.00 Oče klatote - 12.15 Ples dervišev in bleda luna - 13.00 Uredništvo - 17.00 Za predšolske otroke - 17.25 Spoznavajmo nevarnosti - prepričajmo nesreče - 17.30 Bil je neka... človek - 17.55 Otrokom za lahko noč - 18.00 To je ostalo od dvozglavega orla - 18.30 Mi - 19.00 Slike iz Avstrije - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Ponedeljski šport - 21.00 "Kje se nahajam?" - 21.05 McCloud - šetiti v New Yorku - 22.15 šport in poročila.

TOREK, 30. 11.: 9.00 Poročila - 9.05 Za predšolske otroke - 9.30 Angleščina - 10.00 Tako dela naša zvezna policija - 10.20 Kaj lahko postanem? - 10.30 Jesenski maraton - 12.00 Moja priljubljena zgodba - 12.15 Ponedeljski šport - 13.00 Uredništvo - 17.00 Za predšolske otroke - 17.25 Tudi pošaliti se je treba - 17.55 Otrokom

za lahko noč - 18.00 Blazno drzne pustolovščine Dicka Turpina - 18.30 Mi - 19.00 Slike iz Avstrije - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Ljudje, sile, mnenja - 21.00 Literarna revija - 21.45 Postavitev pod skrbstvo - 23.20 Poročila.

SREDA, 1. 12.: 9.00 Poročila - 9.05 Tudi pošaliti se je treba - 9.35 Francoščina - 10.05 Avstrija, dežela vina - 10.35 Pustolovščine kardinala Brauna - 12.05 Risanka - 12.15 Ljudje, sile, mnenja - 13.00 Uredništvo - 17.00 Čarobna harmonika - 17.30 Lutkovna predstava - 17.55 Otrokom za lahko noč - 18.00 Tele-ski - 18.30 Mi - 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Črni bumerang - 21.45 Poročila.

ČETRTEK, 2. 12.: 9.00 Poročila - 9.05 Za predšolske otroke - 9.30 Dežela in ljudje - 10.00 Questa e Firenze - 10.30 Pookie - 12.15 Klub seniorjev - 13.00 Uredništvo - 17.00 Za predšolske otroke - 17.25 Spoznavajmo nevarnosti - prepričajmo nesreče - 17.30 Pet prijateljev - 17.55 Otrokom za lahko noč - 18.00 Prosim k mizi - 18.30 Mi - 19.00 Slike iz Avstrije - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Pričakanja in razočaranja - Looks and smiles - 21.25 Šator znanja - 22.40 Šport - 23.30 Poročila.

hajam? - 21.05 Šiling - 21.50 Deset pred deseto - 22.20 Jesenski maraton - 23.50 Poročila.

TOREK, 30. 11.: 16.30 Iz parlamenta - 17.45 Tehnike likovne umetnosti - 18.00 Orientacija - 18.30 Križarjenja nekega klateža - 18.55 Risanka - 19.00 Kam s strahom? - 19.15 Otroci pripovedujejo - 19.30 Čas v sliki - 20.15 V Silvetti - 21.03 Dallas - 21.50 Deset pred deseto - 22.20 Klub 2.

SREDA, 1. 12.: 16.45 Iz parlamenta - 18.00 Dežela in ljudje - 18.30 Križarjenja nekega klateža - 18.55 Risanka - 19.00 Kam s strahom? - 19.15 Otroci pripovedujejo - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Cafe Central - 21.00 Aktualni knjižni obzornik - 21.50 Deset pred deseto - 22.20 Dunajsko romanje - 22.45 Glasba med vrstami - 23.45 Poročila.

ČETRTEK, 2. 12.: 16.30 Iz parlamenta - 17.45 Človeški glas - 18.00 Po Avstriji - 18.30 Križarjenja nekega klateža - 18.55 Upanje po notah - 19.00 Kam s strahom? - 19.15 Otroci pripovedujejo - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Avstrija - 21.50 Deset pred deseto - 22.20 Klub 2 - Poročila.

ORF - KOROŠKI RADIO
SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 26. 11.: 14.10 Koroški obzornik - Dr. A. Feinig: O romanju k Sveti Luciji - Veselo naokrog.

SOBOTA, 27. 11.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

NEDELJA, 28. 11.: 7.05 Duhovna misel - Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 29. 11.: 14.10 Koroški obzornik - Zborovska glasba.

TOREK, 30. 11.: 9.30 Pisani svet - 14.10 Koroški obzornik - Minute z Janezom Trtarjem - Zanimalo vas bo: Jazz za Vas.

SREDA, 1. 12.: 14.10 Koroški obzornik - Da jih ne pozabimo - Za starejše letnike.

ČETRTEK, 2. 12.: 14.10 Koroški obzornik - Literarno-glasbena oddaja.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 26. 11.: 8.55 TV v šoli - 17.20 Poročila - 17.25 Dvojčka - 17.55 S Henčkom

in njegovimi fanti - 18.25 Obzornik - 18.40 Spoznavanje naše naravne dediščine - 18.55 Za zdravo življenje - 19.10 Risanka - 19.15 Clikcak - 19.24 TV in radio nočaj -

19.26 Zrno do zrna - 19.30 Dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Fantje s Hill Streeta - 20.50 Modni utrinki - 20.55 Zrcalo tedna - 21.15 Sezona miru v Parizu.

SOBOTA, 27. 11.: 8.00 Poročila - 8.05 Mišje prigode - 8.15 ZBIS - Vida Jeraj: Bajke med rožami - 8.30 Ciciban, dober dan - 8.45 Samo Katka - 9.15 Dvojčka, otroška nadaljevanka - 9.45 Pustolovščina - 10.15 Povezave - 11.05 Pozdravljena, Makedonija - 11.25 Nekje na dnu - 12.05 Poročila - 12.55 Nogomet Svoboda : OFK Beograd - 15.50 Poročila - 15.55 Naš kraj - 16.10 PJ v rokometu Željezničar (Niš) : Metaloplastika - 17.30 Mačja ulica - 19.05 Zlata ptica - J. Ribičič: Miškolin - Paroka - 19.15 Risanka - 19.20 Cik cak - 19.24 TV in radio nočaj - 19.20 Zrno do zrna - 19.30 Dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Naše 20. srečanje - 21.30 YUL 871, kanadski film - 22.40 Poročila.

NEDELJA, 28. 11.: 8.40 Poročila - 8.40 Živ zav - 9.35 Človekova glasba - 10.30 SKAG - 11.15 TV kašpot - 11.35 Srečanje oktobrov - 12.00 Ljudje in zemlja - 13.00 Poročila - 15.10 Priluhimo tišini - 15.40 Na drugačen način - 16.30 Poročila - 16.35 Vozovnica v eno smer - 17.15 Športna poročila - 17.30 Operacija medeni teden - 18.55 Ne prezrite - 19.10 Risanka - 19.15 Cik cak - 19.23 TV in radio nočaj - 19.25 Zrno do zrna - 19.30 Dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Kože, nadaljevanka - 21.15 Športni pregled - 21.30 Sezona miru v Parizu - 23.10 Poročila.

PONEDELJEK, 29. 11.: 9.00 Poročila - 9.05 Prvič - nič, drugič - nič, tretjič - živ živ, - 9.45 Vitez na obisku, predstava SNG Maribor - 10.55 Kje so vsi tisti ljudje - Rino Činišese - 11.30 II. zasedanje AVNOJ - 11.55 Republika naša, glasbena oddaja - 12.25 Narodne pesmi - 12.55 Nogomet Dinamo (Zg) : Sarajevo, prenos - 14.45 Kančenjunga, češkoslovaški alpinistični film - 15.50 Festival „Revolucija glasbe“ - 16.50 Poročila - 16.55 Ciciban, dober dan - 17.15 Kung Fu - 18.25 Da pesem ne bi zamrla - 19.10 Risanka - 19.15 Cik cak - 19.24 TV in radio nočaj - 19.20 Zrno do zrna - 19.30 Dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Divje meso, drama TV Beograd - 21.45 Simfonični večer na festivalu „Revolucija in glasba“ - 22.35 Poročila.

TOREK, 30. 11.: 9.00 Poročila - 9.05 Guslarske pesmi o Titu - 9.30 Nihče mi nišesar ne pove - 10.35 Pedenjžep - 10.55 Klauane - 11.50 Ustvarjanje Titove Jugoslavije - 13.00 Poročila - 14.10 Pustolovščina - 14.40 Zlati slavček - 15.45 Poročila - 15.50 Izkušnje spopadov - 19.10 Risanka - 19.15 Cik cak - 19.24 TV in radio nočaj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 Dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Ta svet je pesmi vreden - 20.40 Modni utrinki - 20.45 Berlin, Alexanderplatz - 21.45 Poročila.

SREDA, 1. 12.: 8.35 - 17.35 Poročila - 17.40 Ciciban, dober dan - 17.55 Samo Katka - 18.25 Severnoprimorski obzornik - 18.40 Srečanje tamburašev Slovenije - 19.10 Risanka - 19.15 Cik cak - 19.24 TV in radio nočaj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 Dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Balada o Cablu Haguu - 21.55 Poročila.

ČETRTEK, 2. 12.: 8.35 TV v šoli - 17.00 Poročila - 17.05 Mladi virtuoz - 17.25 Zapisi za mlade - 17.55 Orientacijski tek - 18.25 Celjski obzornik - 18.40 Mladi za mlade - 19.10 Risanka - 19.15 Cik cak - 19.24 TV in radio nočaj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 Dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Studio 2 - 21.10 Odsevi vzhajajočega sonca - 21.50 Poročila.

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 26. 11.: 4.30 Poročila - 6.10 Prometne informacije - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.25 Voščila - 20.00 Uganite, pa vam zaigramo - 22.30 Radi ste jih poslušali.

SOBOTA, 27. 11.: 4.30 Poročila - 6.50 Dobro jutro, otroci - 12.40 Voščila - 15.00 Dogodki in odmevi - 20.00 Sobotni zabavni večer - 21.00 Za Slovence po svetu.

NEDELJA, 28. 11.: 5.00 Poročila - 8.07 Veseli tobogan - 9.05 Še pomnite, tovariši - 17.50 Radijska igra - 20.00 V nedeljo zvečer - 23.05 Lirični utrinki - 24.00 Poročila.

PONEDELJEK, 29. 11.: 5.00 Poročila - 10.05 Praznična oddaja - 12.10 Voščila - 20.00 Nas veže ljubezen - 24.00 Poročila.

TOREK, 30. 11.: 5.00 Poročila - 8.07 Praznična oddaja - 17.05 Praznična oddaja - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 22.00 Našim rojakom po svetu.

SREDA, 1. 12.: 4.30 Poročila - 6.10 Prometne informacije - 14.25 Voščila - 15.00 Dogodki in odmevi - 20.00 Zborovske pesmi - 22.00 Našim rojakom po svetu.

ČETRTEK, 2. 12.: 4.30 Poročila - 6.08 Dobro jutro, rojak na tujem - 14.20 Koncert za mlade poslušalce - 20.00 Četrtekov večer - 22.00 Našim rojakom po svetu.

Slovenski
VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10

Uredništvo: 9020 Celovec, St. Ruprechtstr. 19/IV, tel. 0 42 22 / 54 0 42, teleks 42086 sindok a

Uprava: 9020 Celovec, Gasometergasse 10, tel. 0 42 22 / 32 5 50

Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Barovlje

7. srečanje protifašističnih in borčevskih organizacij Alpe-Adria v Kumrovcu

Ze tradicionalno vsakoletno srečanje protifašističnih in borčevskih organizacij Alpe-Adria (Slovenije, Hrvaške, Benečije-Julijske krajine in Koroške) je prejšno soboto pripravila Zveza združenj borcev Hrvaške v Titovem rojstnem kraju Kumrovec. Glavna tema srečanja je bila boj za mir in mednarodno sodelovanje z udeležbo mladine ter gojitev skupnih antifašističnih tradicij.

Iz avstrijske Koroške so bile zastopane sledeče organizacije: Zveza koroških partizanov, Zveza slovenskih izseljencev, Zveza socialističnih borcev za svobodo (Bund sozialistischer Freiheitskämpfer), Združenje politično preganjanih (ÖVP-Kameradschaft der politisch Verfolgten) ter združenje bivših KZ-lerjev (KZ-Verband). Prvič so se tega srečanja udeležili tudi predstavniki štajerskih protifašističnih in borčevskih organizacij.

Srečanje je bilo otvorjeno s polaganjem vencev ter z ogledom Titove rojstne hiše. V svojih referatih in diskusijskih prispevkih so zastop-

niki borčevskih organizacij poročali o delovanju svojih organizacij. Poudarili so potrebo po še intenzivnejšem osveščevalnem delu borčevskih organizacij. V času, ko oboroževalna tekma velesil nenehno napreduje in ogroža celo človeštvo, v času ko neonacistične in druge sile skušajo izrabiti gospodarsko krizo v svoje mračne namene, so prav antifašistični borci moralno in politično zadolženi, da posredujejo mladini svoje bogate življenjske izkušnje.

V resoluciji, ki je bila sprejeta je bilo ugotovljeno, da je politična, gospodarska in vojaška situacija v

svetu izredno komplicirana. Nasprotja velesil se zaostrujejo, napetosti blokovskih držav se jačijo. Nastajajo različne delitve sveta in posebno nevarna vojna žarišča.

Prav zaradi tega smo v zadnjem času priče širokega mirovnega gibanja, ki se zavzema za ohranitev miru, za samozavesten razvoj vsakega naroda. Narodi zahtevajo ureditev sveta, v katerem bodo enakovredni politični in gospodarski subjekti.

Nadalje je poudarjeno v resoluciji, da se odnosi med Avstrijo, Italijo in Jugoslavijo nenehno krepijo.

ČESTITAMO

V torek so Štefanu Domeju, sinu ekonomskega svetnika Ignaca Domeja, po domače Zgonca iz Rinkol, na ljubljanski univerzi slovesno podelili diplomu za uspešno opravljen študij na biotehniški fakulteti. Mlademu diplomiranemu inženirju živinorejske smeri agronomije iskreno čestitamo.

Na pobudo predstavnika Zveze koroških partizanov je bila resoluciji dodana misel, da imajo narodne manjšine v procesu razvijanja dobrososedskih odnosov še prav posebno vlogo. Naslednje srečanje protifašističnih in borčevskih organizacij bo leta 1983 v Sloveniji.

Slap Kolovrat spet bruha

Najnižjo točko med Gračenco (1362 m) in Arihovo pečjo (1054 m) imenujejo domačini Grlo (okrog 950 m) in to popolnoma upravičeno, saj je dejansko stikalnišče obeh grebenov ozko kot grlo.

Skozi to grlo od časa do časa pridera voda in v prostem padu plane okrog 20 metrov globoko v tolmun, od koder odteka v potok Reko, ki se na Reki pri Šentjakobu steka v Dravo. Slap Kolovrat je trenutno spet v akciji in je izrazita posebnost, ki si jo velja ogledati.

Vodo za slap dobavlja vrelc Solnic na planini Bleščeči in pa seveda ostale vode, ki se ob nalivih stekajo v Solnični graben. Navadno v tem grabnu voda do Grla usahne in ni sledu o kakšnem slapu. Pred kratkim, to je bilo pred tremi tedni, ko je zapadel novi sneg, pa je slap Kolovrat spet zaživel in je velika privlačnost in splah naravno čudo sveta pod mogočno Jeko. Za curkom vode, ki pada navpično iz Grla, je votlina, podobna tisti, ki jo poznamo pri Obirskem slapu.

Pot do Kolovrata vodi iz Šentjakoba oziroma iz Področice preko Svaten na Hodnino do Polanca (od koder se vsako leto odvija pohod Arihova peč), kjer zapustimo asfaltno cesto in se po kolovozu podamo proti Arihovi peči oz. Bleščeči. Po polurni hoji nas dvojezični krajevni napis "Slap Kolovrat - Wasserfall" opozori na to naravno čudo. Še pet minut in že smo pri slapu, ki le občasno razveseljuje prijatelje narave, no in tokrat je spet v akciji. Ne zamudimo te lepe priljubljenosti in oglejmo oz. obiščimo to rožansko atrakcijo.

OBVESTILO

Slovensko planinsko društvo Celovec obvešča, da je slovenska planinska postojanka "Koča nad Arihovo pečjo" na Bleščeči od decembra do konca aprila odprta samo ob nedeljah in praznikih (v ostalih mesecih pa kot po navadi tudi ob sobotah).

Člani Slovenskega planinskega društva imajo seveda možnost tudi med tednom, ko ni dežuranja, obiskati oziroma uporabljati kočjo.

Ključni se dobijo pri gospodarju kočje Tončiju Korenu v Šentjakobu v Rožu (telefon 0 42 53 - 81 19).

OB DOGODKIH NA OBIRSKEM:

Stališče Kluba slovenskih študentov na Dunaju

Zasledujemo dogajanja na Obirskem, ki pa lahko postanejo tudi simptomatična za vse dvojezične kraje na Koroškem. Mislimo, da k temu lahko formuliramo nekaj misli:

1. V krajih, kjer že obstaja in deluje društvo, ki je vključeno v eno izmed kulturnih organizacij, naj se ne ustanavljajo separatna društva.
2. Važnejša je skrb za kulturno delovanje v obrobni krajih dvojezičnega območja, ne pa tam, kjer kulturno delo funkcionira.
3. V društvi naj sodelujejo ljudje vseh svetovnonazorskih pogledov. Povečini je to tudi možno.
4. Vsa društva naj delujejo po notranjedemokratskih načelih. Zavezujemo se za samoodločanje kulturnih delavcev v sklopu delujočega društva.
5. Organizaciji naj si kulturnih društev ne lastita. (Obstoječa društva je treba na vsak način braniti). Njih naloga je resno, zavzeto, razgledano in napredujoče kulturno delovanje in usmerjanje.
6. Široke zasnove nas utrjujejo v demokratičnosti in strpnosti, ne pa pripadnosti tej ali oni kulturni administraciji.

PS: Ali ni ta, za nekatero tako pohujšljiva fraza "Naš kulturni boj med seboj?" le postala bridka resnica?! Posebno čisto je nekaterim službeno treba dokazati, kako zavedni Slovenci da so.

ŠE ENKRAT:

Celovški dnevi v Celovcu

V vsestransko zadovoljstvo so v začetku tega tedna v Ljubljani zaključili Celovške dneve, na katerih se je koroško glavno mesto predstavlilo s številnimi kulturnimi in športnimi prireditvami. Prireditve so služile za poglobitev stikov med obema mestoma - Celovcem in Ljubljano. Ta namen je po mnenju tako gostov kot gostiteljev bil povsem dosežen. To sta zlasti poudarila župana obeh mest, dvorni svetnik dr. Leopold Guggenberger in Tina Tomlje, ki sta naglasila, da so taki stiki potrebni, saj ob tem pride tudi do medsebojne izmenjave mnenj in izkušenj kot se je to pokazalo na področju znanosti in urbanizaciji.

Tu ne bomo navajali vseh posameznih prireditev, ki so se odvijale

le v raznih ustanovah Ljubljane, predvsem v kulturnem domu Ivan Cankar, vendar je treba naglasiti, da je mesto Celovec v svoj spored vključilo koroške Slovence in s tem posredno priznalo, da je Celovec mesto vseh Korošcev - obeh jezikov. Seveda pa s tem nečemo povedati, da je stvar zadoščeno, tako politiko je namreč treba izvajati tudi tu na Koroškem - v Celovcu. Strinjamo pa se, da je nekje treba pričeti in s tega vidika take kontakte smatramo za pozitivne, da je manjšina v tak proces povezave tudi vključena, kar se je doslej le redko dogajalo.

Prihodnje leto bo Celovec priredil Novosadskih dnevo, leto za tem pa bo na vrsti Ljubljana in bo Celovcu vrnila letošnji kulturni obisk.

Koroški večer v Rožeku

V nedeljo popoldne je Kulturno društvo "Peter Markovič" iz Rožeka vabilo na koroški večer v dvorano gostilne Na muti v Rožeku. Z veseljem lahko ugotovimo, da je prireditev lepo uspela, saj je bila dvorana nabito polna in tudi kvaliteta nastopajočih izredno dobra. Še bolj razveseljivo pa je predvsem to, da je na nedeljski prireditvi nastopal tudi Gemischer Chor/mešani pevski zbor iz Rožeka.

Zbrane poslušalce, med katerimi so bili rožeški župan Schiller Hubert, predstavniki obeh osrednjih kulturnih organizacij, zastopniki javnega življenja in princ Aleksander Lichtenstein, je pozdravil predsednik Franci Kattnig in želel nastopajočim in poslušalcem lep uspeh, kar se je tudi zgodilo.

Domače kulturno društvo se je predstavilo s pesmimi kvartetu, ki ga vodi Aleks Schuster. Le-ta je tudi otvoril nedeljski koroški večer. Tokrat so Rožečani povabili v goste tudi moški in mešani pevski zbor SPD "Zarja" iz Železne Kaple. Zbora sta spet enkrat pokazala visoko pevsko kvaliteto, saj so Kapelčani daleč preko naše domovine znani kot odlični pevci, ki jih vodi verzirani pevovodja Joško Wrulich. Kot že omenjeno, je nastopil tudi kvaliteten Gemischer Chor/me-

šani pevski zbor iz Rožeka, ki ima odličnega solista Klauša Sobeja, ki je hkrati tudi dirigent. Slednji je namreč vnuk Gostilne Bavežarja (že rajni) iz Sentilja, najboljšega solista nekdanjega pevskega zbora, ki ga je vodil nihče drug kot znani skladatelj in harmonizator Pavle Kernjak.

Za spremembo med pevske točkami je skrbel ansambel "Korenika" iz Smihela. Povezavo med posameznimi točkami je imela tajnica Margit Lesjak. Kot smo zvedeli so kapelški prosvetarji navezali stike z rožeškim nemškimi zborom, ki bo na prihodnjem državnem prazniku 26. oktobra pel v Železni Kapli. Razveseljivi zaključki ob uspelem koroškem večeru v Rožeku.

Menjava denarja

Stanje v četrtek 25. novembra 1982

Za 100 din dobite	23.00 šil.
Za 100 din plačate	28.00 šil.
Za 100 lir dobite	1.18 šil.
Za 100 lir plačate	1.27 šil.
Za 100 mark dobite	693.00 šil.
Za 100 mark plačate	709.30 šil.

Potujoči servis za ženske!

Imate probleme? Kje Vas žuli čevlji? Nasvet in pomoč dobite v osebni pogovoru z državno sekretarko JOHANNO DOHNAL. Kdaj je potujoči servis za ženske v Vaši bližini?

Wolfsberg: četrtek, 2. dec., od 9. - 11. ure, občinski urad, Rathausplatz 51

Velikovec: četrtek, 2. dec., od 13. - 15. ure, mestni občinski urad, Hauptplatz 1

Št. Vid ob Glini: četrtek, 2. dec., od 16. - 18. ure, občinski urad, Hauptplatz 1

Beljak: petek, 3. dec., od 9. - 11. ure magistrat, 10.-Oktober-Str. 1

Šmohor: petek, 3. dec., od 14. - 16. ure, mestni občinski urad, Šmohor 300